

INTERVJU: Prof. dr Žarko Obradović, ministar prosvete u Vladi Republike Srbije

Dobitak od racionalizacije iduće godine

Nema primanja novih radnika ● U Srbiji više od 4.800 odeljenja sa manje od 15 đaka ● Razmišlja se o promeni zakona, kako bi se sprečio prijem novih ljudi bez osnova

Mi u Ministarstvu prosvete i Vladi Republike Srbije želimo da proces racionalizacije u obrazovanju bude sproveden bez otpuštanja. U ovom trenutku ne možemo da procenimo koliko bi ljudi moglo da napusti sistem obrazovanja, s obzirom na to da je reč o dve kategorije zaposlenih. Jedni su oni koji bi dobrovoljno otišli, uz stimulativne otpremnine od 200 evra po godini staža, pod uslovom da se na njihova mesta ne primaju novi radnici, već da se njihov fond časova raspodeli na prosvetne radnike koji nemaju pun fond. Druga kategorija su zaposleni koji ispunjavaju jedan od uslova za penziju. I njima ćemo ponuditi stimulativne otpremnine, od šest bruto plata, takođe pod uslovom da na njihova mesta nema primanja novih radnika. Neka radna mesta će biti ukinuta, naravno ne na štetu obrazovnog procesa - kaže Žarko Obradović, ministar prosvete u Vladi Republike Srbije, sumirajući dogovor koji su ministarstva prosvete i finansija postigli sa reprezentativnim sindikatima prosvetnih radnika.

● **Da li se od ušteda može očekivati rast plata u drugoj polovini 2010, kako su to tražili sindikati?**

- Smanjenjem broja zaposlenih imali bismo benefit iduće godine, jer se sva sredstva, predviđena za socijalno-ekonomski program, nalaze u fondu za plate u budžetu Republike Srbije. Kada se izvrši izjašnjavanje zaposlenih za socijalno-ekonomski program, videćemo šta bi bio očekivani dobitak za 2011. godinu. Pored toga, nas tokom proleća čeka i racionalizacija broja odeljenja. Razgovaraćemo sa predstavnicima lokalnih samouprava, savetima manjinskih zajednica i sa strukom, jer želimo da dođemo do najboljih mogućih kriterijuma, na osnovu kojih bismo pristupili tom poslu.

● **Više puta ste insistirali na dobrovoljnom izjašnjavanju za odlazak iz sistema, ali će se verovatno pojaviti jedan broj ljudi, koji će i posle svih preraspodela, biti tehnološki višak. Sindikati smatraju da i takvi treba da napuste obrazovni sistem.**

- Nisam baš ubeđen da su svi sindikati za mere Vlade, niti očekujem da budu. Ali mi pokušavamo da tu akciju vodimo zajedno sa sindikatima. Tokom pregovora sa sindikatima čuo sam i ideju da oni koji se opredele da odu dobiju otpremninu, ali i da se prijave u Nacionalnu službu za zapošljavanje i da tamo dobiju još neku naknadu. Bilo je prigovora da, smanjivanjem broja odeljenja za 500,

nismo vodili računa o jednom broju zaposlenih. Na kraju se pokazalo da nije reč o stotinu, već o njih tridesetak. Pokušaćemo da i njima nađemo mesto kroz proces racionalizacije, a ako je neko i primio otpremninu, onda je to učinio uz sopstvenu saglasnost. Nisam baš siguran da se unutar sistema svi zalažu za racionalizaciju, ali mi smatramo da je potrebna kako bi se racionalnije trošio novac i kako bi se povećala efikasnost obrazovnog sistema.

● **Dali ste zadovoljni efektima koji su postignuti primenom stručnog uputstva o formiranju odeljenja?**

- Zadovoljan sam, jer smo, objektivno, bez većih problema smanjili broj odeljenja u Srbiji za oko 500. Imali smo određenih problema u Beogradu, pre svega, zbog ponašanja pojedinih direktora škola, koji su uputstvo sklonili od očiju nastavnika, roditelja i dece i držali ga pod tepihom do oktobra. Onda su verovatno očekivali da će Ministar-

stvo prosvete podleći pritiscima i uraditi to što oni misle da treba. Rešenje smo pronašli na taj način što je Grad Beograd preuzeo finansijske obaveze za ta odeljenja, ali moram da kažem da je to samo kratkoročno rešenje.

● **Plašite li se reakcija, pre svega roditelja i učenika, kada na dnevni red dođe racionalizacija broja odeljenja?**

- Ne kažem da reakcija neće biti, ali mi od toga nećemo odstupiti i u Vladi je po ovom pitanju zauzet jasan stav. Jer ako budemo pravili ustupke na svakom koraku i po svakom pitanju, nećemo postići nikakav efekat. Kada budemo ušli u racionalizaciju broja odeljenja, sve argumente ćemo staviti na sto. I roditelji i nastavnici i javnost treba da znaju da u Srbiji ima više od 4.800 odeljenja sa manje od 15 đaka. Imali smo sastanak sa predsednicima 16 saveta manjinskih zajednica i zamolili ih da unapred razmišljaju o tome, da bismo izbegli eventualne nesuglasice kada krenemo u operacionalizaciju tog posla. I oni moraju da shvate da je interes deteta u prvom planu, ali da se mora voditi i o ekonomskim mogućnostima države i da nije smak sveta ako treba spojiti dva odeljenja sa dvoje, troje ili petoro dece i obezbediti prevoz učenicima. Nije logično, niti je naša ideja da ukidamo sva odeljenja sa manje od 15

Nisam ministar koji sedi u kabinetu: Žarko Obradović

Planovi

● **Kakvi su planovi Ministarstva prosvete za 2010. godinu?**

- Nastavljamo projekat besplatnih udžbenika, radimo na uvođenju standarda znanja u obrazovanje, razgovaramo o standardima stručnih kompetencija za nastavnike, radimo na elementima strategije obrazovanja od predškolskog do visokog obrazovanja. Bord direktora Evropske investicione banke bi uskoro trebalo da donese odluku o početku realizacije prvog dela kredita od 50 miliona evra. Prioritet će biti izgradnja ili završetak škola u sredinama u kojima se nastava izvodi u tri smene.

me nekog novog. Razmišljamo i o promeni zakona, da bi se sprečio prijem novih ljudi bez osnova. Hoćemo da uvedemo red, jer se pokazalo da je, godinama unazad, prosveta imala socijalnu funkciju. Primljen je veliki broj ljudi, bila je disperzija broja predmeta, obaveznih i izbornih, zaposlen je veliki broj nenastavnog osoblja, a broj učenika je, po pravilu, ostao isti. Sve to je dovelo do širenja sistema.

● **Da li promena zakona znači strože sankcije za direktore škola?**

- Ne može se reći da zbog rada jednog broja direktora škola, ne valja ceo sistem. Ali kada Vlada stane iza jednog projekta, ta politika će biti primenjivana do najnižeg nivoa. Mislim da će i školski odbori, zaposleni i roditelji morati da shvate da postoji viši interes, od interesa direktora ili grupe da se neko zaposli na način koji remeti ljudske odnose, povećava broj zaposlenih ili masu novca za zarade.

● **Međunarodna saradnja je prilično intenzivna, dosta putujete. Bilo je zamerki da ste stalno na putu?**

- Prošle godine sam za 12 meseci imao 10 putovanja, od čega nekoliko bilateralnih susreta, a nekoliko ušesća na međunarodnim konferencijama. Smatram da je to neophodno, jer nema bolje prilike da promovirate obrazovni sistem nego kada se pojavi ministar prosvete, pošto on odgovara za stanje obrazovanja u jednoj zemlji. Kritike je uputio samo jedan sindikat koji očigledno misli da ministar treba da sedi u kabinetu. Odlazak na međunarodne skup, ako se posmatra radno, mnogo pomaže da vidite gde ste u odnosu na druge, koliko zaostajete, da vidite šta je trend, kako su drugi rešili neka pitanja. Ako ja predstavim naše visoko obrazovanje na međunarodnoj konferenciji, pa onda na drugoj konferenciji Unesko u Parizu predstavnik Saveta Evrope javno kaže da je visoko obrazovanje Republike Srbije kvalitetno, to nije pohvala za ministra, već za obrazovni sistem Srbije.

● **Dosta putujete i po Srbiji, jedan ste od retkih ministara prosvete koji se pojavljuje, recimo, na svečanostima povodom dana škole.**

- Nisam ministar koji samo sedi u kabinetu, trudim se da posetim što veći broj škola, razgovaram sa nastavnicima i učenicima. Meni to pomaže da upotpunim svoje znanje o sistemu obrazovanja, ali i prilikom donošenja nekih odluka. U ogromnom broju slučajeva sam čuo komentar "vi ste prvi ministar koji je došao". Ne dopada mi se sve što vidim, jer nisam zadovoljan stanjem pojedinih škola, ali sebi dajem priliku da nešto naučim, a tim ljudima da vide ministra kao živog čoveka, da mu se obrate i da ga pitaju šta ih interesuje. Na unutrašnjem planu, pokušavam da zajedno sa drugima, učinim sistem kvalitetnijim, a na međunarodnom planu, da budem promoter obrazovnog sistema Srbije.

Vesna Andrić

Udar na nedelja za vakcinaciju đaka

● **Kakav je odziv vakcinacije učenika?**

- Razgovarao sam sa šefom radne grupe za praćenje pandemije Predragom Konom i kako sada stoji stvar, realno je očekivati da broj vakcinisanih učenika bude na nivou broja vakcinisanih odraslih. I to nešto znači. Ova nedelja je udarna. Vakcinacija je najbolje sredstvo zaštite od gripa, ali je takođe dobrovoljna i roditelji donose odluku da li će vakcinisati svoju decu. Za sve što radimo sledimo stručne upute epidemiologa, jer nam je na prvom mestu zdravlje dece, pa obrazovanje, pa tek onda neki drugi interes. Time ćemo se rukovoditi i u budućnosti.

Nijedan učenik neće biti cepljen bez saglasnosti roditelja

Kraj januara pravo vreme za vakcinaciju

Teći talas epidemije novog gripa očekuje se početkom februara, a na udaru će se najviše naći školska populacija i mladi. Epidemiolozi upravo zato preporučuju vakcinaciju, kao najbolji i najefikasniji oblik zaštite.

Međutim, interesovanje za vakcinaciju među osnovcima i srednjoškolcima nije veliko. Iako je vakcinacija dece školskog uzrasta u Srbiji, organizovana i dobrovoljna, počela pre desetak dana, protekle sedmice uglavnom su, na lokalnom nivou, dogovarani detalji realizacije plana. Održani su brojni sastanci školskih uprava, lokalne samouprave, ali i epidemiologa i pedijatar. Uputstvo Radne grupe o organizaciji vakcinacije daka prosledeno je školama, kao i materijal sa informacijama o novom virusu A H1N1, vakcinaciji i mogućim neželjenim efektima.

U kampanji koja je startovala protekle sedmice, predviđeno je da škole roditeljima dostave pisanu informaciju, koja uključuje zvanične, naučne dokaze i proverene podatke o pandemijom gripu i vakcini. Nakon toga, roditelji treba da donesu odluku o vakcinaciji. Ukoliko žele da ce njihovo dete vakciniše, odlaze sa njim do izabranog lekara u školskom dispanzeru gde mogu da prisustvuju cepljenju.

Drugim rečima, nijedno dete neće biti vakcinisano bez saglasnosti roditelja, a pre nego što primi vakcinu, lekar će proveriti njegovo opšte zdravstveno stanje.

Učenicima mogu da prime pandemijisku vakcinu u domovima zdravlja prema mestu stanovanja ili teritoriji na kojoj se nalazi škola, a ukoliko postoji potreba biće organizovane mobilne ekipe za vakcinaciju.

Epidemiolog Vladimir Petrović, koordinator kampanje vakcinacije i član Radne grupe za pandemiju, objašnjava da će se vakcinacija učenika sprovoditi postepeno, tokom dužeg perioda, kao i da je to „plan“, a ne akcija za jedan dan.

Valja podsetiti da su školari i do sada mogli da se vakcinišu protiv gripa, uz prethodni pregled izabranog pedijatra. Dete koje prima vakcinu mora da bude zdravo, bez akutnih bolesti i bez alergije na jaja, perje i živinsko meso, kao i na sastojke vakcine neomicin i kanamicin, koji imaju ulogu konzervansa.

Iako u najvećem broju slučajeva novi grip ima blagu formu, tako da ga neki odboljuju i „na nogama“, naš sagovornik navodi podatak da je na 10.000 obolelih bolničko lečenje potrebno za 250 osoba, kod troje je neophodna mehanička ventilacija, a u jednom slučaju bolest ima smrtni ishod.

Dr Radmilo Petrović, poznati epidemiolog, smatra da je virus novog gripa samo varijacija virusa iz 1918. (Španska groznica) koji je vladao

Blage neželjene reakcije

Kada je reč o neželjenim reakcijama na vakcinu, one su zabeležene kod pedesetak osoba, a epidemiolozi ih ocenjuju kao očekivane i blage. Životno ugrožavajućih reakcija nema.

Reakcije poput otoka, crvenila i bola na mestu primene, povišene temperature, glavobolje, malaksalosti i bolova u mišićima, bile su blage i prolaznog karaktera i najčešće su nestajale „same od sebe“ najduže za 48 sati.

Virus „voli“ školsku decu

do 1957, a ispostavilo se da nije tako jak kako se u početku očekivalo.

Od stotinu osoba izloženih virusu, 80 do 90 odsto uopšte nema simptome. Sa težom formom je oko dva do tri odsto svih inficiranih, a 0,1 do 0,5 odsto razvija tešku kliničku sliku.

- Kad se neko inficira, virus gripa dospeva u sluzokožu nosa, odatle se raširi po organizmu i stvara se manja količina antitela. Ako se ista osoba posle nekoliko nedelja ponovo zarazi, imunitet se pojačava. Malom dozom

infektivnog agensa postiže se „prokuživanje“ i stvara mali imunitet. Fenomen prokuživanja je najbitniji fenomen u epidemiologiji. S druge strane, sa vakcinom se odmah daje „optimalna“ količina antigena H1 (15 mikrograma prema preporuci SZO) i N1 koja stvara optimalnu zaštitu od 80 do 90 odsto - objašnjava Radmilo Petrović.

Tako, ukoliko je veliki procenat stanovništva prokužen virusom, postoji dovoljan imunitet i vakcinisanje je suvišno. Kod dece koja treba da prime dve doze, biće potrebno tri do četiri nedelje za stvaranje antitela, a kod „sudara“ sa virusom tri do pet dana.

Petrović podseća da se virus gripa najlakše prenosi u poluzatvorenim kolektivima. Virus „voli“ školsku decu, vrtiće, kasarne. On ističe da grip niko na planeti ne može da zaustavi, niti se od njega može pobeći. Jedino se može zaustaviti vakcinom, ali u jesen, pre pojave hladnih dana - epidemije. Ali, pošto je pandemijska vakcina u celom svetu kasno stigla, ostaje da se za iduću godinu blagovremeno zaštitimo trovalentnom sezonskom vakcinom, čija će jedna od komponenti biti i „meksikanac“.

Jasmina Tomašević

EXIT

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
 Комисија за превенцију пушења

Канцеларија за контролу дувања

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
 "Др Мили Јовановић Бату"

ОСВЕЖИ ПРОСТОР

ИЗБАЦИ ДУВАНСКИ ДИМ

INTERVJU: Prof. dr Desanka Radunović, predsednica Nacionalnog prosvetnog saveta

Sušтина reforme nije u smanjivanju gradiva

Sadašnji koncept rigidnih nastavnih programa, istih za sve učenike, očigledno se pokazuje kao vrlo neuspešan za sajber generaciju. Smanjivanje programa neće samo po sebi više zainteresovati učenike za školu, samo će im umanjiti mogućnost konkurentnog nastupa na svetskom tržištu radne snage jednoga dana, kaže prof. dr Desanka Radunović, predsednica Nacionalnog prosvetnog saveta.

- Uloga škole se menja. Ranije je nastavnik bio skoro isključivi izvor informacija, danas su one svakome dostupne putem novih tehnologija. Teškoća je u obliku informacija znati odabrati one prave za postavljeni problem i kako ih kvalitetno obraditi da se dođe do rešenja. Škola treba da nauči decu, pre svega, da misle, to jest da ih nauči kako da uče, jer će morati da uče celog života. Prema tome, nije toliko problem sadržaja nastavnih programa, posebno u osnovnoj školi, već metoda rada - ističe Radunovićeva.

● **Dokle se stiglo sa izradom obrazovnih standarda za kraj prvog ciklusa obaveznog obrazovanja? Da li će usvajanje standarda inicirati donošenje novih nastavnih planova i programa za osnovnu školu?**

- Nacionalni prosvetni savet je u maju prošle godine usvojio obrazovne standarde za kraj osnovne škole, a u toku je javna rasprava o predlogu standarda za matematiku, srpski jezik i prirodu i društvo za kraj četvrtog razreda osnovne škole. Očekuje se da Savet te standarde usvoji sredinom godine. Standardi koji se rade i oni koji su urađeni, uglavnom su usklađeni sa postojećim nastavnim programima, uz nedovoljno isticanje znanja i veština koje bismo želeli da naša deca u budućnosti poseduju. Naš sledeći korak je definisanje razvojnih standarda koji će voditi ka inoviranju nastavnih planova i programa i, verujem, pravljenju škole po meri deteta. Očekujem da ćemo krajem ove godine bar pokrenuti inicijativu za izradu razvojnih obrazovnih standarda, što bi zajedno sa uvođenjem standarda u druge domaće obrazovnog procesa bio značajan suštinski pomak u reformi obrazovanja.

● **Šta će obrazovni standardi značiti nastavnicima, a kakvu korist će od njih imati učenici?**

- Standardi postignuća učenika su vrlo važni kako za nastavnike tako i za učenike. Definišu ishode obrazovnog procesa na različitim nivoima postignuća u različitim fazama obrazovanja. Nastavnicima standardi omogućavaju klasifikaciju sadržaja i zahteva koje nastavni programi pred njih postavljaju. Često se čuje mišljenje da su nastavni programi preobimni i da ih treba skratiti. Nisam pristalica da se smanjenjem ponude u školi deci olakša škola. Mislim da nemamo pravo da deci koja mogu i imaju želju da u nekoj oblasti nauče više uskratimo tu mogućnost, izbacivanjem određenih sadržaja iz školskog programa. Standardi pomažu nastavniku da iz zahtevnih programa izdvoje sadržaje koje mora da savlada svako dete ili bar 90 odsto učenika, sadržaje koji-

Sledeći korak je definisanje razvojnih standarda: Desanka Radunović

ma mora da ovlada prosečan učenik, i da uoče koji sadržaji su primereni samo manjem broju učenika. I učenik će, prosto rečeno, znati šta mora da nauči za odličnu ocenu, šta za prosečnu ocenu a šta za prelaznu ocenu. Bojazan da će se na taj način svi učenici zadovoljiti samo minimalnim postignućima je potpuno neopravdana. ● **Savet je predložio Ministarstvu prosvete da prekine javnu raspravu o standardima za nastavnike i da se formira nova komisija koja će se tim poslom baviti? Kakva je sudbina tog dokumenta?**

- Smatramo da nacrt tog dokumenta nije usklađen sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, potpuno je izostavljen profesionalni razvoj nastavnika, ne pominju se standardi postignuća učenika i školsko razvojno planiranje, ne sadrži standarde za vaspitače. Izostavljene su ključne odrednice, na primer, nastavnik ne pruža uslugu kroz isporučivanje znanja, kako stoji u predlogu dokumenta, već kreira situaciju da učenik dođe do znanja. Sem toga, tekst dokumenta je pretežak i nejasan. To su neki od razloga zbog kojih je Nacionalni pro-

Kvalitetan, efikasan i pravedan obrazovni sistem

● **Formirali ste ekspertsku komisiju koja će predložiti pravce razvoja obrazovanja u Srbiji. U kom pravcu bi, po Vašem mišljenju, trebalo usmeriti domaći obrazovni sistem?**

- Potrebno je napraviti obrazovni sistem koji će biti kvalitetan, što znači da će razvijati kod dece ključna znanja, veštine i stavove koji su svima neophodni za lično ostvarenje i razvoj, socijalnu inkluziju i zaposlenje. Obrazovni sistem treba da bude pravedan, što znači da sva deca imaju jednake mogućnosti za sticanje obrazovanja, ali i efikasan, odnosno da sa raspoloživim finansijskim ulaganjima postigne najbolje rezultate.

svetni savet zaključio da je konceptijski dokument pogrešno postavljen i da ga stoga nije moguće doraditi primedbama koje će biti date na javnoj raspravi. Savet je predložio ministru prosvete obustavljanje javne rasprave i formiranje nove komisije koja će uraditi novi predlog standarda, ali do sada nismo dobili odgovor iz Ministarstva prosvete.

● **Zbog čega su neophodni standardi za profesiju nastavnika?**

- Uloga nastavnika u procesu obrazovanja je izuzetno važna. Nastavnik je taj koji treba da proceni mogućnosti i sklonosti svakog učenika i da izborom odgovarajućih metoda rada podstakne učenika da ostvari maksimalna postignuća. To znači da nastavnik mora da ima dovoljno slobode u svom delovanju, ali i da ispunjava određene zahteve koji garantuju da će svoju izuzetno važnu društvenu funkciju odgovorno izvršiti.

● **Čime će se Nacionalni prosvetni savet baviti u 2010. godini?**

- Planirane aktivnosti Nacionalnog prosvetnog saveta u ovoj godini bih podelila na dve grupe tema. Strateške - koje podrazumevaju analizu obrazovnog sistema, definisanje pravaca njegovog razvoja i unapređivanja, što nam je i osnovni zadatak utvrđen novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Nadamo se da ćemo definisanjem pravaca razvoja inicirati izradu sveobuhvatne strategije obrazovanja na svim nivoima, što je vrlo važan i hitan zadatak. Druga grupa tema kojima ćemo se baviti su konkretni zadaci koji obezbeđuju normalno funkcionisanje obrazovnog sistema, i koji će se postepeno uklapati u okvire definisane pomenutim pravcima razvoja. Tu mislim na utvrđivanje različitih standarda, zatim donošenje novih nastavnih planova i programa za gimnazije, utvrđivanje predloga završnog ispita osnovnog obrazovanja i vaspitanja, donošenje plana udžbenika za školsku 2011-2012. godinu i drugo.

Vesna Andrić

ЗАВРНИМО РУКАВ

Зауставимо грип

Доношење савесне одлуке о вакцинацији најважније је код најосетљивијих - особа са хроничним болестима (дијабетес, астма, гојазност...), трудница, деце млађег узраста и људи који долазе са њима у директан контакт.

Вакцинацијом не штитимо само себе него и своје најближе. Нитко од нас није имун.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
 Комисија за превенцију пушења

Канцеларија за контролу дувања

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
 "Др Мили Јовановић Бату"

ОСВЕЖИ ПРОСТОР

ИЗБАЦИ ДУВАНСКИ ДИМ

AKADEMIJA LEPIH UMETNOSTI od 1997.
objavljuje plan upisa za školsku 2010/2011.

Studijski program	mesta
1. GLUMA	12
2. SLIKARSTVO	12
3. DIZAJN	30
3.1. Enterijer	
3.2. Kostim	
3.3. Grafički dizajn	
3.4. Modni dizajn	
4. NOVINARSTVO	30
5. MENADŽMENT UMETNIČKE PRODUKCIJE I MEDIJA	60

Bliže informacije: Bgd. Takovska 49a, Tel. 011/276-34-34; 276-90-89; 32-93-096

www.alu.edu.rs e-mail: akademija@alu.edu.rs

nastavlja praksu organizovanja

BESPLATNE PRIPREMNE NASTAVE ZA STUDIJE SLIKARSTVA I DIZAJNA

Informacije o planu i programu nastave mogu se dobiti na adresama ALU: Takovska 49a i Makedonska 21;

Znanje za lepši svet

Prof. dr Ana Pešikan, naučna saradnica Instituta za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu

Tržište ne može da reguliše kvalitet udžbenika

RAZGOVOR

Standardi kvaliteta udžbenika su neophodni da bi se uspostavio jedinstveni aršin u proceni udžbenika. Istovremeno, postavljanje standarda značajno pomaže autorima, izdavačima, redaktorima i recenzentima u izradi udžbenika, jer im ukazuju o čemu bi trebalo da vode računa, ali i zašto bi trebalo o tome da vode računa - ističe prof. dr Ana Pešikan, viša naučna saradnica Instituta za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu.

● **Nacionalni prosvetni savet je na poslednjoj sednici vrati na doradu predlog standarda kvaliteta udžbenika. Vi ste, sa još nekoliko članova NPS-a, predloženi da učestvujete u radu komisije Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja na uobličavanju finalnog predloga.**

- Standardi kvaliteta udžbenika trebalo bi da budu doneti do kraja januara. Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja je napravio svoju komisiju, koja je, nažalost, uradila materijal nedovoljno dobrog kvaliteta. Smatram da taj dokument ne bi trebalo usvojiti, jer neće moći da ispuni svoju osnovnu namenu - da se postave obavezni minimalni kriterijumi, koje bi svaki udžbenik koji želi da se pojavi na tržištu trebalo da ispuni i koji će, uz prateće druge standarde, dugoročno podizati kvalitet udžbenika u Srbiji. Standardi bi trebalo da doprinesu da se ne pojavljuju udžbenici sa materijalnim greškama, sa stereotipima, jezički problematični, nedovoljno logički organizovani ili iz bilo kog drugog razloga nedovoljno dobri udžbenici. Pitanje standarda kvaliteta udžbenika je visoko stručno pitanje i bilo je neophodno taj posao poveriti ljudima koji su se time pitanjima već bavili. Srbija ima stručnjake međunarodnog kvaliteta u ovoj oblasti.

● **Šta standardi treba da definišu: sadržaj udžbenika, težinu papira, izgled ilustracija...?**

- Postoje standardi koji se odnose na sadržaj određenog udžbenika, na didaktičko oblikovanje, jezik udžbenika, elektronska izdanja udžbenika, oni koji se odnose na ceo udžbenički komplet i posebno koji se odnose na osnovnu knjigu za učelnike. Važno je urediti i tehnička pitanja, kao što je kvalitet papira, jer se dešavaju apsurdne situacije da je, recimo, papir tako visokog kvaliteta da mu to narušava didaktičku upotrebu. Ako papir, na primer, previse sijka, možete čitati tekst samo pod određenim uglom, nekada se ne može pisati po

Foto: Filip

Standardi bi trebalo da doprinesu da se ne pojavljuju udžbenici s materijalnim greškama, jezički problematični i sa stereotipima

njemu, podvlačiti po tako kvalitetnom papiru, što narušava principe učenja i zahteve za rad na tekstu. Kvalitetan papir je, po pravilu, tež, pa su knjige za početne razrede deci preteške za nošenje. Standardi uređuju i ponašanje na tržištu udžbenika i omogućavaju fer-plej na tržištu udžbenika, važe podjednako za sve izdavače, pomažu značajno pri njihovoj akreditaciji i objektivnoj proceni rukopisa. Nemojmo zaboraviti da je tržište udžbenika jedino polje u obrazovanju koje donosi novac. Veoma je važno postaviti jasna, čista i kvalitetna pravila da bi se uredio taj prostor i da bi „utakmica“ u tom polju bila takmičenje u podizanju kvaliteta, pre svega, sadržaja i didaktičkog oblikovanja udžbenika, a ne utakmica u kojoj se koriste lične, političke i druge veze i nedozvoljena sredstva da bi se došlo do zarade.

● **Koliko će, po Vašem mišljenju, standardi poboljšati kvalitet udžbenika? Da li je problematično što po novom Zakonu o udžbenicima, odobrene knjige ostaju u upotrebi, ako izdavač dobije licencu? Te knjige neće proći nikakvu dodatnu kontrolu.**

- Ako su standardi dobri i kvalitetni, sigurno mogu da značajno poprave kvalitet udžbenika. Upravo zato ne treba usvojiti materijal koji će davati pogrešne smernice i pogrešna ili nedovoljno dobra merila za izradu udžbenika, jer će se to dugoročno odraziti i na njihov kvalitet. Ne možemo računati na samosvest izdavača i visok profesionalni motiv da naprave što bolje udžbenike za našu decu, ako to od njih ne traži sistem i ako ih, postavljajući zahteva i kriterijuma, ne gura u tom pravcu. Promena kvaliteta udžbenika nije posao koji se može obaviti u jednom potezu. Reč je o procesu i ključno je u kom pravcu nam se kreće proces. Ako dobro postavite mehanizme za dizanje kvaliteta udžbenika, onda nije problem što u upotrebi još neko vreme ostaju i udžbenici odobreni premaranjim kriterijumima. Ako se pojave novi, kvalitetniji udžbenici, prirodno će potisnuti one koji su slabiji i manje efikasni u procesu nastave i učenja. Tržišni mehanizmi ne mogu regulisati kvalitet udžbenika, ako nemamo dobre standarde za ocenu tog kvaliteta.

● **U kojoj meri će standardi koristiti nastavniciima kada budu birali udžbenike? Da li to znači da neće pogrešiti šta god da izaberu, jer je odobrenim udžbenicima potvrđen kvalitet?**

- To će značiti da odobreni udžbenici nemaju krupnih grešaka i da zadovoljavaju osnovne kriterijume, a onda se biraju na osnovu stručnih kriterijuma, na primer, sastava učenika sa kojima radi te ili tipa nastave koju izvodite. Ako uvodite nove metode u nastavu, neophodno je da imate udžbenik koji nije samo ekspozicionog tipa, već može da se koristi u problemskoj nastavi, ima naloga, zadataka i pitanja koja podstiču učenike na aktivnosti relevantne za predmet ili je način izlaganja sadržaja dat problemski, a ne taksativno. Nastavniciima će dobri standardi biti veoma korisni pri izboru udžbenika. Imali bi merilo na osnovu kojih mogu da ih porede. Potrebna je obuka nastavnika za izbor udžbenika. Potrebno je da razumeju koji su to parametri važni za proces učenja i da prema njima biraju udžbenike iz kojih će njihova deca efikasno učiti, a oni imati kvalitetnu pomoć i oslonac u realizaciji nastave.

V. Andrić

Učenici prve kontakte sa drogama najčešće imaju na

Počinjju sa ekstazijem

Marihuana i sintetičke supstance, kao što je ekstazi, jesu droge koje se najčešće koriste među školskom populacijom u Srbiji, kaže Lambe Đorelijevski, šef Odsaka za prevenciju narkomanije u Policijskoj upravi Beograd.

On ističe da prvi kontakt sa drogom, najčešće marihuanom, mladi uglavnom imaju na dačkim ekskurzijama i matuskim svečanostima. Kako dodaje, najkritičniji period u kojem prvi put dolaze u kontakt sa narkoticima je prelaz iz osnovne u srednju školu.

Prema rezultatima istraživanja Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, Ministarstva zdravlja i Stratedžik marketinga, više od 15 odsto učenika prvih razreda srednjih škola navodi da su bar jednom upotrebljavali neku od psihoaktivnih supstanci. Najmanje jednom marihuanu je probalo 6,7 odsto učenika, dok je u poslednjih mesec dana marihuanu ili hašiš koristilo 2,3 odsto anketiranih. Istraživanje pokazuje i da je svaki

deseti učenik prvog razreda srednje škole koristio neku psihoaktivnu supstancu, a da to nije marihuana ili hašiš, a čak 7,6 odsto mladih koristilo je sedative bez lekarskog recepta. Bar jednom inhalanse (lepak, benzin, plin, bronza, lakovi i slično) koristilo je 2,9 odsto učenika, alkohol u kombinaciji sa pilulama 2,7 odsto, dok je ekstazi probalo 1,6 odsto daka. Đorelijevski napominje da mladi, nažalost, često imaju pozitivne stavove prema pogrešno prozvanim „lakim drogama“, pa da tako smatraju da je marihuana blaža od duvana, da ne stvara zavisnost, kao i da može lako da se kontroliše.

- Marihuana jeste droga koja pravi najmanje štete, ali je „droga početnica“, droga sa kojom se ulazi u svet narkomanije i vrlo je mali broj ljudi koji su ostali samo na njoj. Veliki procenat osoba je nakon marihuane prešao na druge, opasnije droge. To je početak narkomanije i naš najveći problem u školskoj populaciji - objašnjava Đorelijevski.

On kaže da je marihuana najčešće korišćena

Bogoljub Lazarević, pomoćnik ministra prosvete, najavljuje nastavak reforme srednjoškolskog obrazovanja

Izborni predmeti i u gimnazijama

završe srednjoškolsko obrazovanje - kaže Lazarević.

Naš sagovornik dodaje da je komisija Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja uradila plan reforme gimnazijskog obrazovanja, o kojem će se uskoro izjasniti Nacionalni prosvetni savet. Prema tom planu, prvi razred bi bio opšti, a potom bi se učenici kroz sistem izbornih predmeta u drugoj, trećoj i četvrtoj godini lagano profilisali ka društveno-jezičkim ili prirodno-matematičkim naukama.

- Takvo gimnazijsko obrazovanje bi bilo kvalitativno mnogo bolje od dosadašnjeg, jer je sistem izbornih predmeta, zastupljen u modernim obrazovnim sistemima, pokazao dobre rezultate. Sigurno je da sistem izbornih predmeta

poskupljuje obrazovanje. Ali treba napomenuti da je opšte obrazovanje najjeftinije za državu i da imamo interes, ne

samo da podignemo kvalitet gimnazijskog obrazovanja, već i nivo opšteg obrazovanja stanovništva - ukazuje Lazarević.

Gimnazijalci bi na kraju četvorogodišnjeg školovanja polagali opštu maturu, koja direktno vodi ka akademskim studijama, odnosno koja će biti „ulaznica“ za fakultet. Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja predviđa da programi opšte, stručne i umetničke mature budu doneti do 31. avgusta 2014. godine. To praktično znači da će sadašnji sedmici biti, ne samo prva generacija koja je polagati završni ispit na kraju osnovne škole, već i opštu, odnosno stručnu maturu, na kraju srednjoškolskog obrazovanja.

- Gimnazije u Srbiji upisuju oko 22 odsto učenika, a u evropskim zemljama oko 40 odsto. Smatram da ima prostora da se poveća broj učenika u gimnazijskom obrazovanju, a jedan od motiva koji bi mogao da privuče decu je upravo opšta matura, koja direktno vodi ka akademskim studijama - kaže Bogoljub Lazarević.

V. S.

U redovnom sistemu samo zanimanja potrebna tržištu: Bogoljub Lazarević

Foto: Stefana Savić

prelazu iz osnovne u srednju školu

i marihuanom

droga, pogotovo u najmlađem uzrastu, jer se do nje lako dolazi i jeftina je. Osim marihuane, mlada populacija sve češće koristi i ekstazi, odnosno amfetamine.

- Nekoliko godina unazad, naročito među onima koji prihvataju tehnološki pokret kao filozofiju življenja i odrastanja, upotrebljavaju se ekstazi i sintetičke droge u većem obimu. Ove takozvane „klupske droge“ najlakše se

nakupljaju na mestima na kojima se oni kupuju, odnosno na žurkama. Međutim,

sintetičke droge su opasne po centralni nervni sistem i mogu da izazovu vrlo često psihička oboljenja - napominje Đorelijevski.

On dodaje, jedan od najvećih problema je loša obaveštenost mladih o drogama, jer kroz svoje nastavne planove ne dobijaju saznanja o negativnim aspektima narkomanije, alkoholizma i duvana. Naš sagovornik

„Klupske droge“ najlakše se nakupljaju na žurkama: Ekstazi

Foto: Stefana Savić

Narednu generaciju osmaka čekaju drugačija upisna pravila

Na završnom ispitu nepoznati zadaci

Učenici koji ove godine završavaju osmi razred biće poslednja generacija koja će polagati kvalifikacioni ispit za upis u srednje škole. Bogoljub Lazarević, pomoćnik ministra prosvete za srednje obrazovanje, kaže da bi konkurs za upis učenika u srednje škole trebalo da se pojavi u drugoj polovini aprila. Zbirke zadataka iz srpskog, odnosno maternjeg jezika i matematike već su u prodaji, a zadaci u zbirka-ma su identični prošlogodišnjim. Lazarević navodi da neće biti promena i kada je reč o testu kvalifikacionog ispita.

- To znači da će na testu iz matematike biti 17 zadataka, a u pet zadataka će samo biti izmenjene vrednosti, u odnosu na brojeve date u zbirka-ma. Test iz maternjeg jezika imaće 20 zadataka, a najviše u osam pitanja će biti promenjen redosled nudenih odgovora. To je jedan od načina da izbegnemo faktografsko pamćenje učenika i da nastav-nici sa daci-ma proveri-baju, ne samo zadatke iz zbir-ki, već da simuliranjem kvalifikacionog ispita i davanjem novih vrednosti u određenim zadacima, učenike navedu na razmišljanje - ističe Lazarević.

Škole su, kako dodaje, bile obavezne da do 31. decembra dostave Ministarstvu prosvete predlog plana upisa, o kome bi svoje mišljenje trebalo da kažu i načelnici školskih inspekcija. U drugoj polovini februara sledi niz sastanaka sa školskim upravama, direktori-ma škola, Nacionalnom službom za zapošljavanje i predstavnicima lokalnih samouprava, nakon čega će biti definisan plan upisa za sledeću školsku godinu.

- Taj plan ćemo utvrditi na osnovu nekoliko kriterijuma: ukupnog broja učenika koji završavaju osmi razred u određenom regionu ili na nivou Srbije, zatim na osnovu iskazanih potreba Nacionalne službe za zapošljavanje i poslodavaca iz lokalnih samouprava. Trudimo da poštuemo regionalni pristup, da bismo obrazovanje, koliko-toliko učinili racionalnim i da se ne bi dogodilo da u školama u dva susedna mesta ili grada postoje identični obrazovni profili - objašnjava Lazarević.

Kraj februara je i rok do kada će Ministarstvu prosvete stići predlozi o eventualnom uvođenju novih obrazovnih profila u srednje škole.

Bogoljub Lazarević podseća da će učenici koji ove godine završavaju sedmi razred biti prva generacija koja će u junu 2011. polagati završni ispit na kraju osnovnog obrazovanja.

- Pokušaćemo da napravimo završni ispit koji će po svom sadržaju odgovarati potrebama učenika, ali, što je najvažnije, koji će nam dati sliku obrazovanja koje su učenici stekli nakon osam godina školovanja. Mislim da će završnim ispitom upis u srednje škole biti objektivniji nego dosad - kaže Lazarević.

Učenici će na testu imati nepoznate zadatke, ali u ovom trenutku nije poznato da li će završni ispit polagati iz maternjeg jezika i matematike ili iz još nekih predmeta. Naš sagovornik ističe da će prilikom izrade koncepta završnog ispita biti korišćena i iskustva iz okolnih država.

R. D.

Roditelji nezainteresovani

Lambe Đorelijevski (na fotografiji), šef Odsaka za prevenciju narkomanije u Policijskoj upravi Beograd, napominje da se u Beogradu već četiri godine sprovodi akcija „Droga je nula, život je jedan“, u okviru koje se organizuju predavanja u osnovnim školama za učenike četvrtih i sedmih razreda, kao i za nastavnike i roditelje, dok se u srednjim školama održavaju tribine.

- Predavanja je dosad odslušalo skoro 40.000 učenika osnovnih škola i oko 1.500 roditelja i nastavnika. Kada je reč o srednjim školama, tokom jedne školske godine održano je 27 tribina na kojima je prisustvovalo 1.300 daka. Odziv učenika je izuzetan, dok je kod roditelja znatno slabiji. Rezultate akcije, odnosno da li će se smanjiti broj najmlađih koji uzimaju drogu, imaćemo za tri, četiri godine - objašnjava Đorelijevski.

u kontakt sa alkoholom i duvanom, ali i sa drogom.

- Iz tog razloga, trebalo bi dati školama veću mogućnost da se umešaju u taj deo priče. Treba dozvoliti školama da mogu da prekontrolišu decu, kao i ono što su poneli na ekskurzije. Ipak, uloga roditelja je najvažnija i ne može škola da snosi odgovornost za pojavu narkomanije - kaže Đorelijevski.

Kako dodaje, jedan od najvećih problema je loša obaveštenost mladih o drogama, jer kroz svoje nastavne planove ne dobijaju saznanja o negativnim aspektima narkomanije, alkoholizma i duvana. Naš sagovornik

napominje da je za našu populaciju karakteristično da su i roditelji slabo edukovani i da imaju određene šablone koje su prihvatili. - Roditelji smatraju da neko ko je, na primer, na heroinu treba da bude tamnih kolutova oko očiju, fizički ruiniran, propao, da ima ubode na lakatnim pregibima, da nosi stalno zatamnjene naočare, da je usporen u pokretu i slično. Međutim, to je poslednja faza korišćenja heroina, kada je neko već deset godina na njemu. Takođe, vrlo malo roditelja zna i da je najbolji način detekcije, odnosno kontrole, preko urina ili narko-test - objašnjava Đorelijevski.

Bojan Cvejić

- Više od 15 odsto učenika bar jednom upotrebljavali neku od psihoaktivnih supstanci
- Sedative bez lekarskog recepta koristilo 7,6 odsto mladih
- Alkohol u kombinaciji s pilulama probalo 2,7 odsto đaka

Šta donosi Predlog zakona o učeničkom i studentskom standardu

Kazne za preprodaju mesta u domu

STANDARD

Predlog novog zakona o učeničkom i studentskom standardu ne samo da će potpuno urediti ovu oblast, već prvi put otvara mogućnost da sva pravna i fizička lica izgrade učeničke i studentske domove. Novina je i to što će za domski smeštaj moći da konkuriraju i studenti koji se ne finansiraju iz budžeta Republike Srbije, a posebno se vodilo računa da smeštaj i ishrana u domovima, kao i krediti i stipendije, budu dostupni ugroženim kategorijama stanovništva, ističe Zoran Trninić, pomoćnik ministra prosvete za investicije i učenički i studentski standard.

On kaže da je Ministarstvo prosvete uputilo zahtev Skupštini Srbije da Predlog zakona o učeničkom i studentskom standardu bude razmatran po hitnom postupku. Trninić navodi da je neophodno doneti podzakonske akte, da bi primena zakona počela u maju, kada se objavljuje konkurs za prijem učenika i studenata u domove.

On podseća da je postojeći zakon prevaziđen u svakom pogledu i da ga je trebalo uskladiti sa novim Ustavom Srbije, ali i rešiti probleme koji se pojavljuju u praksi. U izradu Predloga zakona bili su uključeni učenici, studenti, predstavnici učeničkih domova, studentskih centara i sindikata, a Trninić najavljuje da će sličan princip važiti i kada budu rađeni podzakonski akti.

U svetu ima i drugačijih zakonskih rešenja, ali smo smatrali da u uslovima tranzicije, kada ljudi ne mogu da nađu posao ili ostanu bez posla, treba omogućiti svim studentima jednake uslove za nastavak školovanja, bez obzira na njihov socijalni status. Zakon otvara mogućnost da osobe sa posebnim potrebama, Romi, deca bez roditeljskog staranja, izbegli i raseljeni pod povoljnijim uslovima, koje ćemo definisati, konkuriraju za stipendije, kredite, smeštaj i ishranu u domovima. Za ostale učenike i studente, osnovni uslov za konkurisanje ostaje budžetski status i oni će plaćati regresiranu cenu. Studenti koji plaćaju školovanje, kao i studenti pri-

vatnih fakulteta, moći će da konkuriraju ako bude slobodnih mesta, ali će plaćati ekonomsku cenu. Zakonsko rešenje da domove mogu da grade pravna i fizička lica je šansa da dodemo do novih kapaciteta i da rešimo problem nedostatka mesta. Procena je da će broj budžetskih studenata u budućnosti opadati i da će država, kako se ekonomska situacija bude popravljala, finansirati manji broj studenata, nego što je to danas slučaj - ističe Trninić.

On dodaje da će zakon kaznenom politikom rešiti problem preprodaje mesta u

Domove mogu da grade pravna i fizička lica: Zoran Trninić

studentskim domovima, koji je prisutan decenijama unazad.

To će biti najteži disciplinski prekršaj studenata. Uveli smo i zakonsku obavezu sa ustanova studentskog standarda obavesti o prekršaju matični fakultet i kupca i prodavca mesta u domu. U Zakonu o visokom obrazovanju ćemo definisati da ovakav prekršaj povlači zabranu izlaska na ispit određeno vreme. Tvrdim da bi bilo dovoljno

Sistem bezbednosti hrane u svim domovima: Studentska menza

Investicije

I ove godine ulažemo u sve učeničke i studentske domove. Nastavićemo izgradnju studentskog doma u Nišu, planiramo da završimo drugi blok doma „Patris Lumumba“, koji već 12 godina stoji neuseljen. Pokušaćemo da završimo izgradnju učeničkih domova u Prokuplju, Vladimircima i Kikindi, a novac ćemo prvenstveno ulagati u uređivanje i opremanje kuhinja i restorana u đakim domovima, da bismo uveli HASAP sistem bezbednosti hrane - najavljuje Zoran Trninić, pomoćnik ministra prosvete za investicije i učenički i studentski standard.

mesta za sve studente, ako bi dom koristili samo oni kojima je potreban - naglašava Trninić.

On najavljuje da će bezbednost u ustanova učeničkog i studentskog standarda biti povećana na najviši nivo i da će posebna pažnja biti posvećena uvođenju sistema bezbednosti hrane.

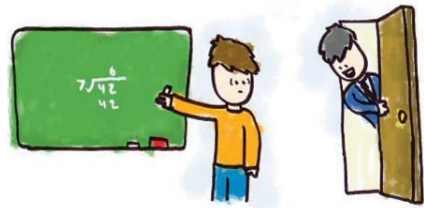
Svi studentski centri su uveli ili su na pragu uvođenja standarda ISO 2001, odnosno HASAP. U toku je pilot projekat u učeničkom domu u Leskovcu, koji se završava u februaru, a planiramo da sve učeničke domove „pokrijemo“ sistemom bezbednosti hrane do kraja ove godine. Uvođenje ovih standarda je veoma važno zato što su sve procedure unapred propisane, na svakoj tački odvijanja procesa se može kontrolisati i poboljšati nivo i kvalitet usluga i odgovornost radnika, a ukoliko dođe do propusta, znače seko ga je napravio - objašnjava Trninić.

Prema njegovim rečima, u planu je i izrada normativa ishrane u studentskim domovima, jer su postojeći urađeni još 1978. godine, a 1994. su samo prepisani. Trninić najavljuje da će daci, smešteni u domovima učenika, već od 1. septembra osetiti značajno poboljšanje u jelovniku.

Kvalitet i ponuda hrane su do sada bili veoma neujednačeni, od sredine do sredine, zbog čega smo nedavno organizovali seminar za kuvare u učeničkim domovima. Napravili smo minimalni 14-dnevni jelovnik, koji će uskoro biti dostavljen svim učeničkim domovima i koji će morati da se poštuje - kaže Trninić.

Predlogom zakona, uređuje se i rad Republičkog fonda za razvoj naučnog i umetničkog podmlatka, koja postoji od sedamdesetih godina, ali je funkcionisao „poludivlje“. Preko ovog fonda, stipendije u mesečnom iznosu do 15.000 dinara trenutno prima oko 700 najtalentovanijih studenata. Zakon predviđa mogućnost da se u finansiranje fonda uključe i donatori.

V. Andrić

Novi nastavni program za osmi razred

Akcent na metodičkim uputstvima

U sadržajima novog nastavnog programa za osmi razred nema velikih izmena, s obzirom na to da je rasterećenje i inoviranje programa pojedinačnih predmeta, koji se realizuju u drugom ciklusu osnovnog obrazovanja i vaspitanja, započelo 2006. godine.

Akcent je na dobro postavljenim ciljevima i zadacima nastave i usavršavanju dela programa koji se naziva način ostvarivanja programa, odnosno uputstva nastavniku i metodičke preporuke. U ciljevima i zadacima nastave ističe se usvajanje bazičnih i transfernih znanja, potreba za povezivanjem i

Fond časova

U nastavnom planu iz 2007. za osmi razred zastupljeno je 12 obaveznih nastavnih predmeta, odnosno 13 za učenike pripadnike nacionalnih manjina koji pohađaju nastavu na svom maternjem jeziku. Srpski, odnosno maternji jezik nacionalne manjine i matematika su zastupljeni sa po četiri časa nedeljno, strani jezik, istorija, geografija, fizika, hemija, biologija, tehnika i informatičko obrazovanje, fizičko vaspitanje i srpski kao maternji jezik su zastupljeni sa po dva časa, a likovna i muzička kultura, sa po jednim časom nedeljno.

primerom znanja, u nastavnim i životnim situacijama i sticanjem funkcionalne pismenosti u različitim oblastima - ističe Mirjana Bogdanović, rukovodilac Centra za razvoj programa i udžbenika u Zavodu za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja.

Ona podseća da je Nacionalni prosvetni savet u maju prošle godine usvojio obrazovne standarde za kraj obaveznog obrazovanja za deset predmeta, sa kojima je usklađen program za osmi razred.

Novina je da se u osmom razredu, u okviru programa biologije, izučavaju sadržaji ekologije i zaštite životne sredine - kaže Bogdanovićeva.

Osim obaveznih predmeta, budući osmci imaće obavezne izborne predmete - versku nastavu ili građansko vaspitanje, zatim drugi strani jezik i fizičko vaspitanje - izabrani sport. Strani jezik učiće dva časa nedeljno, a ostale obavezne izborne predmete po jedan čas.

Sem toga, daci će morati da se opredele i za jedan izborni predmet. Ona poseća da je u nastavnom planu za drugi ciklus osnovnog obrazovanja i vaspitanja utvrđena lista od osam izbornih predmeta, sa koje je škola obavezna da ponudi najmanje četiri, a učenik se opredeljuje za jedan predmet. Na listi izbornih predmeta u osmom razredu su: svakodnevni život u prošlosti, crtanje, slikanje i vajanje, hor i orkestar, informatika i računarstvo, maternji jezik sa elementima nacionalne kulture, šah i domaćinstvo. Izborni predmeti se realizuju po jedan čas nedeljno, osim maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture, čiji je fond dva časa nedeljno.

R. D.

ISTRAŽUJEMO: Da li su privatni časovi moda ili potreba

Lenjost po džepu roditelja

Uzimanje privatnih časova, čak i u nižim razredima osnovne škole, postala je stvar prestiža među učenicima, ali i pokazivanje statusa njihovih roditelja. Stručnjaci i roditelji imaju oprečne stavove o razlozima zbog kojih se angažuju privatni profesori, ali se slažu da je ova pojava do te mere prisutna, da se slobodno može govoriti o paralelnom sistemu obrazovanja.

Privatni časovi nisu nikakva moda, već potreba, jer je gradivo preobimno i nerazumljivo, a profesori nisu motivisani da se posvete svakom učeniku ponaosob. Opšte je poznato da su prosvetni radnici nezadovoljni malim platama i da jedni drugima „nabacuju“ dake, a dešava se i da profesor dolazi u kuću svojim učenicima, iako je to zabranjeno - kaže Jelena Todorović, majka učenika jedne beogradske gimnazije.

Slavica Maksić, naučna savetnica u Institutu za pedagoška istraživanja smatra da roditelji nisu spremni da učestvuju kao pomagači i saradnici u učenju školskog gradiva, već oni koji mogu angažuju odgovarajuće stručnjake za to.

Jedan broj roditelja je prezaustet i time što zadržuje novac na jednoj strani, angažovanje oko deteta kompenzuju time što mu plaćaju privatne časove. U pojedinim slojevima stanovništva to je postalo pomodarnost ili standard, da bi se pokazalo da se vodi računa o svom detetu. Ne treba zanemariti i ambiciju nekih roditelja da dete nauči i zna, ne samo da bi zadovoljilo školske zahteve za peticu, nego i više od toga, da bi se sigurnije upisalo u sledeći nivo školovanja ali da bi školovanje nastavilo u privatnim ili međunarodnim školama. Ima i roditelja koji su stekli takva bogatstva i raspoložu firmama, za koje pripremaju svoju decu - objašnjava Maksićeva.

Na pitanje da li se plaćanjem privatnih preda-

vača šalje poruka detetu da ne mora da se trudi i da pazi na času, kada će neko drugi da mu uradi domaće zadatke i objasni problematično gradivo, Slavica Maksić kaže da bi „angažovanje privatnog nastavnika trebalo da bude kvalitet više, u odnosu na to šta dete može samo da uradi“.

Kada se deca opismenjavaju ili uče neke bazične pojmove, pomoć odraslog je vrlo poželjna.

Roditelji nisu spremni da budu pomagači u učenju

Učitelj kao dadilja

Dopunska nastava slabo posećena

Međutim, prebacivanje odgovornosti za proces učenja samo na nastavnika može da formira nesigurnu i neodgovornu osobu. Ukoliko dete nije u stanju da samo uči, to može da rezultira nekim vrlo lošim osobinama ličnosti i ponašanjem. Mnoge stvari mogu da se usvoje, prepričaju, ali to još nije dovoljno da se formira obrazovana osoba, koja će voleti da uči i koja će znati da uči. Uloga nastavnika u podučavanju deteta jeste značajna, ali ne samo u onome šta uči, već i kako da

uči. Vežbanje, pravljenje grešaka, dobijanje ocenje niže od petice, je normalni razvojni put, koji omogućava formiranje zdrave osobe, spremne da prihvati odgovornost i za ono što zna i za ono što ne zna. Loše je ako se očekuje da će dete koje ima privatne časove, obavezno dobijati samo petice i tu ulazimo u priču učenjivanja. Deca s manjim sposobnostima mogu poprilično da se namuče, a da rezultat bude nikakav - naglašava Maksićeva.

Učiteljica jedne beogradske škole, koja već godinama drži privatne časove, kaže da ima učenika mlađeg školskog uzrasta kojima je povremeno, za kvalitetnije ovladavanje gradivom i realizaciju domaćih zadataka, dobrodošla i pomoć odrasle osobe, mimo one koju dobijaju od učiteljice u školi. Ona, međutim, smatra da bi, uz malo strpljenja i utrošenog vremena, to mogao da čini svaki roditelj.

Mnogi roditelji, obično oni sa dubljim džepom, zbog prezaustetosti poslom odlučuju se za uzimanje privatnih časova, a angažovani učitelji često preuzimaju i ulogu dadilja - ističe naša sagovornica.

Ivanka Kovačević, direktorka Sedme beogradske gimnazije navodi da gradivo u određenoj meri jeste pretrpano i nesistematično.

Naše iskustvo pokazuje da deca kad dođu u srednju školu ponesu malo znanja iz osnovne.

Udžbenici neprilagođeni uzrastu

Snežana Božić, profesorka nemačkog jezika, koja drži privatne časove već deset godina, tvrdi da su privatni časovi iz tog jezika deci neophodni i da im je najproblematičnija gramatika. Ona kaže da su pojedini udžbenici, pre svega stranih izdavača, neprilagođeni uzrastu osnovaca i da profesori često učenike upućuju na vežbanje, bez preteranih objašnjenja. S druge strane, i učenici su ponekad nezainteresovani i ne traže od svojih profesora objašnjenja.

Đaci sve ležerniji prema školi: Propušteno gradivo nadoknađuje se uz privatnog predavača

Prošle godine smo testirali osnovno predznanje učenika, a rezultati su bili poražavajući - ističe Kovačevićeva.

Ona ukazuje i na to da današnje gerencije učenika imaju ležeran odnos prema školi, da učenici mnogo izostaju i da ih većina roditelja u tome podržava, a da se ono što se u školi propusti nadoknađuje privatnim časovima.

Mislim da smo previše razmazili našu decu da je njima ležernije da profesor dođe kući - kaže Kovačevićeva.

Ona smatra da većini učenika privatni časovi ne bi bili potrebni, ako bi redovno pohađala nastavu i radila domaće zadatke. Kovačevićeva ukazuje da je dopunska nastava, koju je škola obavezna da organizuje, slabo posećena, iako daci u ovoj gimnaziji mogu da biraju profesora. Direktorica navodi da daci na dopunske časove dolaze samo pred kontrolne i pismene zadatke.

V. S.

**УЧИТЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ**

Краљице Наталије 43
Тел.: 011/3615-225
011/2683-952
www.uf.bg.ac.rs
E-mail: dekanat@uf.bg.ac.rs

Учитељски факултет (који се налази у строгом центру града) школује учитеље – на *Смору за учитеље* и васпитаче – на *Смору за образовање васпитача у предшколским установама*. Основне и мастер студије, на оба смера, акредитоване су. Школовање траје VIII + II семестра по новим студијским плановима којима се обезбеђују теоријска и практична знања неопходна за обављање учитељског и васпитачког позива. Током студија, студенти стичу професионалне компетенције у области планирања, организовања, реализовања и вредновања образовног и васпитног процеса, као и у области комуникације, решавања проблема у разреду и разумевања потреба деце. Велика пажња се поклања професионалној пракси, односно боравку и раду у основним школама током студирања.

Наставни планови Факултета усклађени су са болоњским процесом и Законом о високом образовању тако да студенти на оба смера већ сада знају читав процес свог образовања. Планови, помоћу одређених модула, пружају могућност за блага усмерења током студија.

За младе људе који се школују да раде са децом веома је важан и амбијент у којем стичу своја стручна знања и компетенције. Зато се на Учитељском факултету пуно улаже у опрему простора, учioniца и кабинета. Студентима стоје на располагању изузетно добро опремљена библиотека, читаоница, клуб-интернет, компјутерска лабораторија и студентски клуб. На Факултету раде Хор и Студентско позориште.

Факултет има своја одељења у Вршцу и Новом Пазару.

Факултет прима по сто четрдесет студената на *Смору за учитеље* и *Смору за образовање васпитача у предшколским установама* - у Београду; по осамдесет студената на *Смору за учитеље* у одељењима у Вршцу и Новом Пазару.

Сви кандидати који конкуришу за упис полажу проверу говорних, музичких и физичких способности (која је елиминаторног карактера) и пријемни испит/тестове из Српског језика и књижевности и Опште културе.

За кандидате за упис на оба смера организована је припремна настава из свих потребних области за пријемни испит.

Ближа обавештења на сајту Факултета.

**SVIM UČENICIMA, PROSVETNIM RADNICIMA,
NAŠEM ČLANSTVU I SARADNICIMA ŽELIMO
SREĆNU ŠKOLSKU SLAVU - DAN SVETOG SAVE.**

VAŠ FORUM BEOGRADSKIH OSNOVNIH ŠKOLA

Zmaja od Noćaja 9/1
11000 Beograd

telefon/fax: 011/2633-460
e-mail: forumi@eunet.rs
www.fbos.org.rs

**УЧБЕНИЦИ ЗА
ОСНОВНУ ШКОЛУ**

ПРОДАЈА У ПРЕТПЛАТИ НА ТРИ МЕСЕЧНЕ РАТЕ!

Издавачка кућа KLETT д.о.о, Светозара Ђорђевића 15, 11000 Београд
Тел.: 011/3348-384, Факс: 3348-385 e-mail: office@klett.rs, www.klett.rs

**УЧБЕНИКИ КОМПЛЕТ
„СВЕТ У МОЈИМ РУКАМА“
НАГРАЂЕН НА
САЈМУ КЊИГА
У ФРАНКФУРТУ 2009.
НАГРАДОМ „НАЈБОЉИ
ЕВРОПСКИ УЧБЕНИК“**

MI SMO DEO VAS

Snaga da uvek, iznova, u važnim momentima i novim pobedama, budemo zajedno.

U VEZI SA VAMA

Telekom Srbija

Prosvetni radnici tvrde da je škola pogodno mesto za psihičko maltretiranje

Najčešće žrtve nastavnici koji misle svojom glavom

MOBING

Omalovažavanje, konstantni pritisci, kažnjavanje, davanje lošeg rasporeda časova i oduzimanje razrednog starešinstva, neki su od najčešćih oblika mobinga koje trpe prosvetni radnici u Srbiji. Istraživanja pokazuju da su zaposleni u prosveti, zdravstvu i administraciji najviše izloženi psihičkom maltretiranju na radnom mestu.

Prosvetni radnici s kojima smo razgovarali kažu da je mobing podjednako zastupljen i u osnovnim i u srednjim školama, a kao one koji ga sprovode uglavnom navode direktore škola.

- Škola je idealno mesto za mobing svake vrste. Direktori imaju ogromna ovlašćenja, često uzimaju zakon u svoje ruke, a prosvetni radnici su prepušteni sami sebi i veoma površnoj brizi sindikata, jer u 40 odsto škola i ne postoje sindikati. Ali nije samo direktor taj koji vrše mobing. On je vođa tima koji rukovodi školom. Direktor ima pomoćnike, koordinate, a neretko mu se, nažalost, pridružuju i pedagozi i psiholozi - tvrdi Milorad

Antić, predsednik Foruma srednjih stručnih škola.

I Radmila Dodić, predsednica Foruma beogradskih osnovnih škola, navodi da direktori nisu usamljeni u ovoj priči, jer rukovode uz pomoć školskog odbora. Kako ističe, sam način formiranja školskog odbora pokazuje da su je on tu da podupre sve odluke uprave škole i retko kad im se suprotstavljaju.

- Dešava se da su oni koji vode škole nekompetentne osobe, koje su postavljene ne zbog svojih profesionalnih karakteristika već na

Psihološka podrška

- Izlaz je da oni koji su žrtve mobinga najpre kontaktiraju sa različitim organizacijama koje se time bave, jer tu dobijaju informaciju da nisu usamljeni i da se to ne dešava samo njima. Pokušavamo da im objasnimo da postoji izlaz iz svih situacija, da treba da se bore za svoj položaj, pokušavamo da im predstavimo sva moguća rešenja u datom trenutku. Ta psihosocijalna podrška je veoma značajna, ljudi se stabilizuju i tragaju za rešenjem - kaže psihološkinja Vera Kondić.

osnovu stranačke pripadnosti. Direktori bi trebalo da budu menadžeri i da znaju da upravljaju ljudima, što često nije slučaj. Umesto da se traži kreativnost i da profesori rade na unapređivanju nastave i približavanju nastave učenicima i njihovim potrebama, ide se na to da moraju da misle na isti način kao i direktori škola - kaže Vera Kondić, psihološkinja.

Prema njenim rečima, najčešći profil žrtava mobinga u školstvu su ljudi koji misle svojom glavom, koji imaju ideje, kojima je stalo do unapređenja profesije i koji su spremni da unose novine. Oni stiču popularnost među osobama koje su na strani nastave i učenika.

- Često je prisutno omalovažavanje rezultata rada, žrtvama mobinga se onemogućava da sprovedu metode unapređenja nastave, škola ih ne šalje na dodatne edukacije, ide se čak i do toga da se manipuliše decom, da bi ona isprovocirala reakciju nastavnika. A svaki nastavnik je čovek i nikome nije drago kada se umanjuje njegov doprinos ili značaj predmeta koji predaje. Vrlo često su na udaru nastavnici koji predaju opšteobrazovne predmete u

specijalizovanim srednjim školama. Govori se da njihov predmet nije bitan, da treba da puštaju učenike, ali nikad ne znate da li će neki učenik krenuti na drugu stranu, za koje je potrebno opštije obrazovanje - objašnjava Vera Kondić.

Radmila Dodić ističe da je ocenjivanje samo jedan od segmenata u kome su prisutni pritisci daka, roditelja, ali i direktora, jer se uspeh škole meri prema uspehu učenika, što je relativna stvar. Kako kaže, žrtve mobinga su nastavnici koji odkažu od svoje sredine, bilo da je reč o radnim i ambicioznim osobama, ili onima koji neće da trpe pritiske sa strane.

- Nastavnici se žale da im direktori oduzimaju starešinstvo, daju im loš raspored časova, stavljaju ih u različite komisije, dešava se da neko dobije dežurstvo u zbornici, a neko napolju. Direktori mogu da primene visoke kazne prema zaposlenima. Imali smo slučaj kolegice u školi u Pančevu,

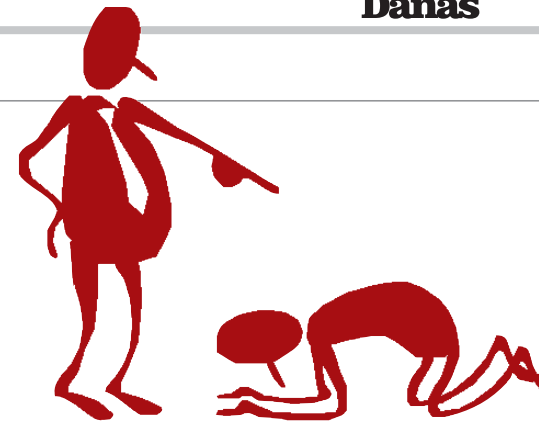
koja nije na vreme upisala ocene u dnevnik, a imala ih je u svesci, zbog čega je kažnjena odbijanjem 30 odsto od plate šest meseci. Često se vode disciplinski postupci zbog aljkavog vođenja dokumentacije, a budite

ubeđeni da veliki broj prosvetnih radnika loše vodi pedagošku dokumentaciju. Možete da budete kažnjeni ako ste stavili tačku u kolonu za upisivanje ocena ili ako ste ocenu napisali drugom bojom hemijske - kaže Milorad Antić.

Prema rečima Vere Kondić, često se insistira da žrtve mobinga ide na psihijatrijski pregled, iako poslodavac nema pravo da zaposlenog pošalje na psihijatrijski pregled, već samo može da ga pošalje na proveru zdravstvenih sposobnosti za rad i to u službu medicine rada. Ona kaže da dugotrajna izloženost pritiscima može da dovede do ozbiljnih zdravstvenih smetnji. Žrtve mobinga najčešće imaju problema sa srcem, muči ih nesanica i različite depresivne tegobe, a sve to je vezano za stanje iz kojeg se ne vidi izlaz. Kako ističe Kondićeva, najgora stvar je gubitak samopouzdanja.

Predsednici sindikata se slažu da je mobing izuzetno teško dokazati i da praktično nema pravne zaštite. Oni koji su pokušali da se suprotstave, obračunjuju se školskom odboru ili prosvetnoj inspekciji, na kraju su bili proglašeni za nesposobne i nestručne.

V. A.

Do petice sa e-dukacijom preko Interneta!

Za razvoj svakog deteta veoma je bitno da ima priliku da istražuje i ispituje svet oko sebe, a da roditelji i okruženje podržavaju njegovu prirodnu radoznalost. U svom istraživanju deca nailaze na različite mogućnosti za sticanje novih saznanja. Računari su svakako sada postali vrlo interesantna alatka za brzi pristup informacijama. Moderna društva počivaju na modernim tehnologijama, a informatička pismenost odavno je u takvim društvima svrstana u red osnovnih veština, kao što su čitanje i pisanje. Ipak, postoji danas veliki raskorak između dečjih navika, koje se ogledaju u gotovo svakodnevnom korišćenju društvenih mreža i Interneta za zabavu i, sa druge strane, sistema nastave i obrazovanja, koji je još uvek tradicionalan, u učionici, sa nastavnikom nasuprot učeniku. Tehnologije koje se brzo razvijaju predstavljaju iza-

zov za učenike koji putem Interneta istražuju teme koje ih zanimaju, a istovremeno zadovoljavaju potrebu da nauče nešto na netradicionalan način.

Prema dostupnim istraživanjima, deca od 15 do 19 godina u Srbiji najviše koriste kompjuter za zabavu, igranje igrice i hobi, a samo mali procenat za obrazovanje. Iako su deca informatički vrlo obrazovana i spadaju u kategoriju naprednih korisnika kompjutera, oni znatno manje koriste Internet.

Istraživanja takođe pokazuju da je informatičko znanje dece u osnovnim i srednjim školama u Srbiji na niskom ni-

vou, pošto je mali broj škola opremljen kabineta za informatiku, a zanemarljiv broj je imao Internet priključak. U nastojanju da reši ovaj problem na nacionalnom nivou, Telekom Srbija je pokrenuo akciju e-dukacija obavezujući se da uvede Internet u sve škole u Srbiji. Akcija je zamišljena tako da se sve škole na teritoriji Srbije opreme besplatnim Internet priključkom, da se obezbede uslovi za informatičko obrazovanje nastavnika i učenika i tako istovremeno postavite temelje nove kulture učenja.

Akcija edukacij@ treba da podstakne kod dece naviku da računari i pristup Internetu postanu sastavni deo njihovih časova u školi. Takođe, korišćenjem Interneta otvara se mogućnost da učenici izraze kreativnost i preuzmu aktivniju ulogu u razvoju veština učenja i sticanju novih znanja.

Akcija e-dukacij@ Telekom Srbija

dobio računare, a akcija prikupljanja traje i dalje.

U interesu svih nas je da naša deca što pre dobiju priliku da koriste najsavremenija naučna sredstva kako bi se razvila u tehnološki savremen kadar. Internet je u toj meri otvoren da svako dete može da pronađe odgovor na zadatu reč ili pojam. Potrebno je, međutim, da mu celokupno društvo obezbedi da koristi računar u samoj školi - mestu gde stiče osnovna znanja i radne navike. Zato pozivamo i druge kompanije da se priključe akciji i poklone računarsku opremu školama koje još uvek nemaju informatičke kabinete.

Od upisa do biznisa!

Kada ozbiljno razmislite, studiranje je vrlo ozbiljna odluka u Vašem životu.

Sa nama dobijate:
Modernu nastavu
Permanentno učenje

Uspostavljanje veza sa privredom i javnom upravom
Jedan Univerzitet - 4 fakulteta
Jednu Alijansu - 8 evropskih zemalja

Fakultet poslovne ekonomije

Fakultet za uslužni biznis - FABUS

Fakultet zaštite životne sredine

Akademija klasičnog slikarstva

EDUCONS
UNIVERSITY

Kvalitetne studije. Mislimo ozbiljno.

UNIVERZITET EDUCONS, Vojvode Putnika bb, Sremska Kamenica, 021/ 489 36 10, www.educons.edu.rs

Novi nastavni program za osnovno obrazovanje odraslih

Do diplome za tri godine

Oko 4.000 odraslih osoba, koji iz različitih razloga nisu završili osnovno obrazovanje, imaće šansu ne samo da dobiju svedočanstvo o završenoj osnovnoj školi, već i da nastave sa školovanjem u srednjem obrazovanju, bilo kroz programe stručnih obuka za potrebe tržišta rada ili kroz sistem srednjeg obrazovanja prema programima koji su primereni potrebama odraslih.

Projekat „Razvoj sistema za funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih u Srbiji“, koji se finansira iz prepristupnih fondova Evropske unije, predviđa da školovanje polaznika po novom programu za osnovno obrazovanje odraslih počne najkasnije u januaru iduće godine.

To će biti nastavak uspešnog projekta iz 2006. i 2007. godine „Funkcionalno osnovno obrazovanje Roma“, podržanog od strane REF (Roma Education Fund) koji je, pre svega, bio namenjen romskoj populaciji, koja nije završila osnovno obrazovanje. Za potrebe tog projekta smo napravili ogledne programe za sedmi i osmi razred, a potom i za peti i šest razred, ali su oni zapravo namenjeni svim odraslim polaznicima. Ranije nismo imali nastavne planove i programe koji bi odgovarali potrebama i mogućnostima odraslih polaznika. Trenutno u Srbiji radi oko petnaestak škola za obrazovanje odraslih. Njih uglavnom pohađaju prerasli osnovci, koji su iz različitih razloga napustili osnovno obrazovanje i koji nemaju status odraslih polaznika, jer su mlađi od 17 godina – ističe Mirjana Milanovać, samostalni savetnik i šef Grupe za obrazovanje odraslih u Ministarstvu prosvete.

Ona dodaje da će u okviru projekta „Razvoj sistema za funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih“ 80 redovnih osnovnih škola biti pripremljene da realizuju novi nastavni program za osnovno obrazovanje odraslih.

Svaka škola će biti osposobljena da, u zavisnosti od potreba lokalne zajednice, upiše najmanje tri odeljenja. Polaznici, koji nemaju niti jedan razred osnovnog obrazovanja će za tri godine moći da završe osnovnu školu i da pohađaju i steknu sertifikat za neku od stručnih obuka za kojom postoji potražnja na tržištu radne snage. Realizacija ovog projekta i implementacija ogled-

U školama za obrazovanje odraslih uglavnom prerasli osnovci: Polaznici škole „Branko Pešić“

nog programa funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih radiće se u saradnji sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja i Nacionalnom službom za zapošljavanje. Svi odrasli polaznici koji završe osnovno obrazovanje po ovom sistemu mogu da nastave srednje obrazovanje u statusu vanrednih učenika, koje je, po Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, besplatno – objašnjava Milanovičevića.

Ona dodaje da je predviđena obuka oko 960 nastavnika iz 80 osnovnih škola i obuka odrede-

Obuke za nastavnike

- Nastavnike treba obučiti posebnim metodama rada sa odraslima. Udžbenici i knjige namenjene deci nisu primereni odraslima, motivacija odraslih za uključivanje i zadržavanje u sistemu je potpuno drugačija od motivacije dece, a sve to nastavnici treba da znaju da bi mogli da primenjuju u nastavi – kaže Milanovičevića.

nog broja nastavnika praktične nastave srednjih stručnih škola, u zavisnosti od toga koje obuke budu realizovane na lokalnom nivou. Obuku će proći i ključni partneri u ovom projektu, a u cilju daljeg kontinuiranog rada u ovom području nakon projektne realizacije.

U narednom periodu sledi izrada studije koja će predstavljati detaljnu analizu konkretnih potreba u konkretnim sredinama, zatim konceptualizacija budućeg sistema osnovnog obrazovanja

Od rukovodilaca škola očekuje se da budu i menadžeri

I direktori polažu ispit za licencu

Ispit za dobijanje licence, odnosno dozvole za rad, ubuduće će, osim profesora, morati da polažu i direktori škola. Novi Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja predviđa tu obavezu za sve rukovodioce obrazovnih ustanova, bez obzira na to kada su izabrani.

Željka Knežević, sekretar Ministarstva prosvete, kaže da zakon daje mogućnost i potencijalnim kandidatima za direktora, koji ispunjavaju ostale uslove, da polažu ispit za dobijanje licence, tako da će u trenutku raspisivanja konkursa za ovo mesto, konkurencija biti veća.

Komisija koju je formirao ministar prosvete počela je izradu pravilnika koji će preciznije definisati program obuke u skladu sa standardima kompetencija direktora, program ispita i način i postupak polaganja tog ispita. Biće utvrđen i sastav i način rada komisije pred kojom se polaže ispit za direktora, sadržina i izgled obrasca licence za direktora, kao i sadržaj i način vođenja registra izdatih licenci za direktora. Uspostavljanjem tog registra biće moguće u svakom trenutku videti koliko direktora ima položen ispit, ali i da li je nekom licenca oduzeta – objašnjava Kneževića.

Ona dodaje da trajanje licence nije ograničeno, ali da se licenca oduzima direktoru

Trajanje licence nije vremenski ograničeno

koji je osuđen pravnosnažnom presudom za krivično delo ili privredni prestup u vršenju dužnosti.

Izabrani direktor koji nema položen ispit za direktora, dužan je da ga položi u roku od godinu dana od dana stupanja na dužnost. Ukoliko to ne učini u ovom roku, prestaje mu dužnost direktora. Rukovodioci ustanova koji su izabrani pre 11. septembra, odnosno pre

stupanja na snagu novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, imaće rok dve godine od objavljivanja pravilnika da polože ispit – ističe Kneževića.

Pomoćnik ministra prosvete za srednje obrazovanje Bogoljub Lazarević objašnjava da je neophodno da direktori škola prođu odgovarajuće obuke kako bi stekli znanja, veštine i kompetencije rukovođenja.

Većina direktora poseduje metodičke, pedagoške i psihološke veštine, jer su došli iz nastavnog procesa, ali im nedostaju menadžerske veštine. Pri tom ne mislim da direktor treba da bude samo menadžer, on mora da bude i pedagoški rukovodilac. Suština priče nije ispit koji su direktori obavezni da polože da bi dobili licencu. On je formalne prirode, a suština je kako se neko priprema za taj ispit, odnosno koje veštine i na koji način će mu biti dostupne obuke za direktora. Država, pre svega, mora da brine o tome da ponudi kvalitetne obuke. Institucija koja odlučuje o stručnom usavršavanju je Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, ali i ministar može da odobri određene programe obuka koji su važni za državu i za nastavnike. Ima dovoljno prostora da se izrada programa obuka za direktore ponudi institutima, pa čak i nevladinim organizacijama – ukazuje Lazarević.

R. D.

Dragica Pavlović Babić

LIČNI STAV

Kako povećati motivaciju za učenje

Razumevanjem do rezultata

Zašto učenici uče? Zašto učenici da uče?

Kada razmišljamo o školovanju i akademskim ambicijama, retko ili gotovo nikada ne postavimo sebi ili drugima ova pitanja. Čini nam se da su suviše banalna, jer su odgovori očigledni. Međutim, reč je o suštinski važnim pitanjima koja su indikator i odnosa koji učenici imaju prema obrazovanju, ali i odnos društva prema obrazovanju kao vrednosti koju treba negovati i u koju treba ulagati.

Evo kako smisao obrazovanja izgleda iz perspektive učenika:

„Škola nas sprema za život, ali ono što se uč uglavnom nam neće trebati.“

A ovako izgleda iz perspektive nastavnika:

„...to je kao David sa Golijatom, vi pričate o važnosti znanja i onda dete izađe na ulicu i život vas demantuje i onda dete kaže: koja je ona budala, iz kog je ona filma. Ljudi (u školi) se trude, rade ali nemate podršku... ovako ih samo sluđujemo i šaljemo duple poruke.“

Interesovanje (motivacija) za školsko učenje je relativno stabilna orijentacija učenika, povezana sa spremnošću za upornije, intenzivnije i dugotrajnije bavljenje predmetom, kao i sa selekcijom strategija učenja koje odgovaraju prirodi gradiva i cilju za koji se uči. Zbog toga je očekivano da između postignuća u školi i motivacije učenika postoji uzajaman pozitivan odnos, drugim rečima, da viša motivacija obezbeđuje viša školska postignuća. Takođe, motivacija je (ili bi trebalo da bude) dobar pokazatelj preferencija i izbora u nastavku školovanja, kao i izbora zanimanja.

Istraživanja, međutim, pokazuju da u našim školama postoji veliki nesporazum oko motivacije i školskih postignuća, pa se dosledno pokazuju da i u jednom i u drugom pogledu naše škole zaostaju za evropskim obrazovnim normama. Jednostavno, očekivana pozitivna veza između motivacije i postignuća ne postoji, te otuda i nesporazumi između nastavnika, učenika i roditelja u pogledu smisla učenja. To je posledica činjenice da je školska motivacija dugo godina bila potpuno zanemareno u našem obrazovnom sistemu. Nastavnici nisu obučeni da prepoznaju, neguju i podstiču motivaciju svojih učenika. Stoga, nastavnici uglavnom veruju da je motivacija za učenje lična stvar svakog učenika – nešto što ona ili on donosi ili ne donosi sa sobom u školu. Po većini nastavnika, njihov posao jeste da podučavaju, a ne da motivišu.

Na podsticaj Ministarstva prosvete, u jesen 2008. godine, Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u saradnji sa timom stručnjaka Instituta za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu otpočeo je kvalitativno i kvantitativno istraživanje sa ciljem da se stekne bolji uvid u školsku motivaciju srednjoškolača i da se otkriju mogući pravci i načini intervencije usmerene na njeno unapređenje.

Rezultati istraživanja i na njima zasnovani programi kojima će se intervenisati u školama tako da se podigne stepen motivacije za školsko učenje, ali i unapredi komunikacija između nastavnika, učenika i roditelja biće objavljeni i dostupni u narednom periodu. Očekuje se da se školama i nastavnicima obezbede „alati“ (materijali i programi obuke) koji će omogućiti da škola postane sredina strukturirana tako da prepozna interesovanja učenika, da podrži njihove napore i nauči ih kako da ti napore budu smisleni, adekvatni i efikasni. Istovremeno, od programa se očekuje da svi ključni akteri u obrazovanju (učenici, nastavnici, roditelji) postanu međusobno osetljiviji na potrebe i pozicije, da se poveća stepen međusobnog uvažavanja i razumevanja, te da se redukuje praksa koja ove odnose čini nefunkcionalnim, kao što je vrednanje i nipoštavanje učenika od strane nastavnika, kao i različiti, veoma rašireni oblici školskog varanja i obmanjivanja (na primer prepisivanja ili lažna opravdanja). Uspostavljanje dobre komunikacije zajednički je interes, ali i potreba, koju je nastavnik, učenik u istraživanju, opisao ovim rečima:

„Mislim da je važno da nas (učenici) dožive kao čoveka! Misle da smo mi kao stvoreni da dolazimo u školu i da ih mučimo, pa se iznenade kad nas vide u bioskopu...“

Autorka je naučna saradnica Instituta za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu

Unapređenje nastave fizičkog vaspitanja

Sportom do zdravlja

Promocija školskog sporta i unapređenje nastave fizičkog vaspitanja, ali i rekonstrukcija postojećih sala za fizičko, izgradnja novih sala i nabavka sportskih rekvizita, biće jedan od prioriteta u radu ministarstava prosvete i omladine i sporta. Uskoro se očekuje formiranje zajedničke radne grupe koja će se baviti modernizacijom sistema sporta u predškolskim ustanovama, školama i visokoškolskim ustanovama.

- Ciljevi Ministarstva prosvete su da se poveća obuhvat dece školskim sportom, naročito one koja nisu uključena u sportske klubove, kao i da se što više dece predškolskog i ranog školskog uzrasta uključi u sportske aktivnosti. Namera je i da se poveća broj turnira i različitih vrsta takmičenja i da tokom letnjeg i zimskog raspusta organizujemo različite sportske aktivnosti. Planiramo stručno usavršavanje nastavnika fizičkog vaspitanja, kao i stručno usavršavanje na-

Više turnira i takmičenja: Čas fizičkog u OŠ „Mladost“ u Tomaševcu

stavnika u oblasti prevencije nasilja, ali i uključivanje poznatih sportista u promociju školskog sporta. Nema kvalitetnog obrazovanja, ako nema zdrave dece, a ona ne mogu biti zdrava ako se ne bave sportom - kaže ministar prosvete Žarko Obradović.

On ukazuje da su fizičke aktivnosti slabo zastupljene u predškolskim ustanovama i da ima problema u realizaciji na-

stave fizičkog vaspitanja u nižim razredima osnovne škole. Obradović ističe da školama nedostaju fiskulturne sale, sportska oprema i rekviziti i da se sportske aktivnosti u fakultativnom delu školskog programa ne realizuju na odgovarajući način.

U Ministarstvu omladine i sporta ističu da je razvoj školskog sporta jedan od prioriteta tog ministarstva i da će ove godine značajan deo sredstava iz budžeta biti potrošen za poboljšanje stanja sportske infrastrukture u školama. Prošle godine Ministarstvo omladine i sporta je finansiralo izgradnju dve fiskulturne sale i rekonstrukciju ili adaptaciju i sacciju 14 sala. Izgrađeno je i 19 školskih sportskih terena, a rekonstruisano još pet.

R. D.

Samo 12 škola sa bazenom

Istraživanje o stanju sportskih objekata u osnovnim i srednjim školama, koje je Ministarstvo omladine i sporta uradilo 2008. za potrebe izrade Strategije razvoja sporta u Srbiji, pokazalo je da 36,5 odsto škola nema veliku salu. U nešto manje od polovine škola velika sala je manja od 450 kvadratnih metara. Prema tom istraživanju, 77,6 odsto škola nema malu salu, samo 12 škola, od ukupno 1.533 anketiranih, ima bazen, pri čemu je sedam bazena opremljeno po normativima, a pet nije. Teretanu imaju 42 škole u Srbiji.

TEMA:

Kako će lokalne samouprave u Srbiji potrošiti ovogodišnje budžete za obrazovanje

BEOGRAD: Nove škole u Borči i Kaluđerici

Prioritet škole u prigradskim opštinama: OŠ „Milica Milošević“ u Jagnjilu

nje...), zatim za troškove stručnog usavršavanja prosvetnih radnika, organizaciju takmičenja, međunarodnu saradnju i drugo - ističe Todić.

Komentarišući podatak da su potrebe škola u Srbiji za investicijama mnogo veće od raspoloživih sredstava u prosvetnom budžetu, Todić navodi da je u Beogradu situacija drugačija.

- Škole u Beogradu su u mnogo boljem stanju i kada je reč o infrastrukturi, ali i opremanju nameštajem, računarima i drugim nastavnim sredstvima. U poslednjih pet godina, za ove namene je izdvojeno između se-

dam i osam odsto budžeta Grada, što je značajna suma, u odnosu na sredstva koja se izdvajaju na nivou Republike. Najveći deo budžeta Ministarstva prosvete odlazi na plate zaposlenih, tako da oni imaju malu rezervu ko-

jom mogu da pomognu lokalnim samoupravama. Grad Beograd ulaže značajna sredstva u škole koje se nalaze u rubnim opštinama, jer je infrastruktura u lošijem stanju i nedostaju kapaciteti, s obzirom na to da se drastično iz-

menila demografska struktura - ukazuje Todić.

On dodaje da će Sekretarijat za obrazovanje biti uključen u predstojeću racionalizaciju broja odeljenja i mreže škola, ali nije mogao da precizira da li će neke škole i područna odeljenja na teritoriji Beograda biti ugašeni.

- Mreža osnovnih škola, za koju smo mi zaduženi svakako će se menjati, jer ćemo morati da uključimo dve nove škole. Sa Ministarstvom prosvete uradićemo analizu, koja će pokazati da li neke škole ili područna odeljenja treba da budu ugašeni. Sigurno je da nisu sva područna odeljenja problem, ali tamo gde ima mali broj učenika i gde su uslovi za održavanje nastave loši, jedno od rešenja može da bude da obezbedimo prevoz za učenike do matičnih škola - ističe Todić.

Gradski sekretar za obrazovanje najavljuje da je ove godine u planu i legalizacija školskih objekata.

- Želimo da napravimo presek stanja, da vidimo koliko škola ima urednu dokumentaciju, a gde su sporni imovinsko-pravni odnosi. Neki objekti su izgrađeni pre nekoliko decenija bez uredne dokumentacije. Ima slučajeva da je izvršena eksproprijacija zemljišta za potrebe izgradnje škola, a da država nije izmirila obaveze prema prethodnim vlasnicima. Uredne imovinske karte škola su prvi korak ka efikasnom rešavanju infrastrukturnih problema - ističe Vladimir Todić, gradski sekretar za obrazovanje.

V. Stamenić

Još 500 video kamera

- Ministarstvo unutrašnjih poslova će donirati 500 video kamera, koje će najkasnije za tri do četiri meseca, biti postavljene u školama koje dosad nisu imale video nadzor ili gde taj nadzor nije bio zadovoljavajući. Uprava za energetiku će nastaviti da osvetljava škole, a u saradnji sa beogradskim opštinama, postaviti i popraviti ograde oko školskih objekata - ističe Vladimir Todić, gradski sekretar za obrazovanje.

UŽICE: Za investicije samo 17 miliona dinara

U užičkom budžetu, koji za ovu godinu iznosi 1,7 milijardi dinara, za obrazovanje je planirano ukupno 299 miliona dinara. Od toga, za osnovno obrazovanje 94,4 miliona, srednje 73,5 miliona, predškolsko 127,8 miliona i 3,9 miliona dinara za rad Regionalnog centra za usavršavanje prosvetnih radnika.

Najveći deo biće utrošen za materijalne troškove škola, prevoz učenika i plate zaposlenih u predškolskim ustanovama, dok je za investicije planirano nešto više od 17 miliona dinara, što je svega 5,7 odsto od ukupne sume predviđene budžetom za obrazovanje.

Od 94,4 miliona dinara namenjenih osnovnom obrazovanju, za investicije je odvojeno 11,2 milion dinara, devet miliona za prevoz učenika, dok

ostatak predstavljaju materijalni troškovi za deset osnovnih škola u gradu. Najveći iznos investicija (dva miliona dinara) planiran je za Muzičku školu „Vojislav Lale Stefanović“ i to za adaptaciju potkrovlja. Zatim slede osnovne škole „Stari grad“ sa 1,6 miliona dinara za pre pokrivanje krova i kupovinu opreme, „Aleksa Dežović“ sa isto toliko novca potreb-

nog za rekonstrukciju podova i kupovinu opreme, „Prva osnovna škola“ sa 1,2 miliona dinara za rekonstrukciju mokrih čvorova i kupovinu opreme, „Nada Matić“ sa 1,1 miliona dinara za nastavak rekonstrukcije stolarije, kao i „Dušan Jerković“ sa 1,1 miliona dinara, koliko je potrebno za ugradnju toplotne podstanice i kupovinu računarske opreme.

Umetnička škola podstanar: Moguće preseljenje u zgradu bivše komande Užičkog korpusa

Za šest srednjih škola u gradu, od predviđenih 4,8 miliona dinara za investicije, najveći iznos, odnosno 1,5 miliona dinara, planiran je za adaptaciju fiskulturne sale u Gimnaziji, kao i nešto više od milion dinara za adaptaciju ulaza u Tehničku školu „Radoje Ljubičić“, da bi se napravio prostor za praktičnu nastavu budućih frizera. Ekonomska, Tehnička i Umetnička škola trebalo bi da dobiju po 600.000 dinara, a Medicinska 500.000 dinara, za kupovinu računarske opreme.

- Naravno da je to nije dovoljno, posebno za osnovne škole, čije su zgrade u seoskom području stare, a imaju veoma malo učenika. Veliki problem je i nedostatak fiskulturnih sala, ali to ne možemo da rešimo bez pomoći nadležnih ministarstava - kaže Radovan Ristović, gradski većnik zadužen za obrazovanje, kulturu i sport.

On je dodao da u srednjim školama, osim Gimnazije i TŠ „Radoje Ljubičić“, nisu potrebne veće investicije, već samo novac za kupovinu računarske opreme. S druge strane, Umetnička škola jedina je škola u gradu, a možda

Nedostaju sale za fizičko: Radovan Ristović

i šire, koja nema svoj prostor, već je podstanar u sedištu užičkog Crvenog krsta, za šta grad plaća 2,4 miliona dinara godišnje.

- Grad pokušava da reši pitanje prostora za Umetničku školu, pa je u optičaju da se ona useli u nadograđeni deo Doma za decu i omladinu „Petar Radovanović“, Dom Vojske Srbije, bivše komande Užičkog korpusa ili vojnog okruga, a jedno od rešenja moglo bi da bude i zgrada osnovne škole u Krvavcima - zaključio je Ristović.

N. Kovačević

VRANJE: Rekonstrukcije čekaju donatore

Gradski budžet Vranja koji je usvojen krajem prošle godine predviđa za sve troškove u osnovnom obrazovanju u centralnoj opštini Pčinjskog okruga 61,4 miliona dinara.

- Najveću stavku i ovoga puta predstavljaju stalni troškovi koji iznosi 28,5 miliona dinara i odnose se na nabavku energenata, plaćanje električne energije, vode i drugih komunalnih usluga - kaže Mirjana Savov, načelnica Sekretarijata za osnovno obrazovanje u Vranju.

Ona navodi da je, zbog smanjenog obima transfera sredstava iz republičkog budžeta,

osnovno obrazovanje u budžetu Grada Vranja dobilo nekoliko miliona dinara manje, u odnosu na 2008. godinu.

Interesantno je da će za jubilarne nagrade i isplatu bonusa prosvetnim radnicima u ovoj godini biti isplaćeno 6,9 miliona dinara, dok je za investicije planirano četiri miliona. Načelnica Savov ukazuje na loše stanje školskih objekata u vranjskoj opštini.

- Na većini od 15 škola, koliko ima na teritoriji naše opštine, neophodni su ozbiljni radovi, pre svega rekonstrukcija krovnih konstrukcija. Sa ovako opredeljenim sredstvima teško

da ćemo uspeti da postignemo neki značajniji rezultat. Za vanredne i tekuće troškove popravki i održavanja imamo samo 3,5 miliona dinara, što je nedovoljno, zato ćemo pokušati da sredstva za ove namene obezbedimo od Ministarstva prosvete, ali i od stranih donatora. Već pripremamo projekte sa kojima ćemo se javiti na postojeće konkurse - ističe Savov.

Za troškove putovanja prosvetnih radnika, ali i mesečne karte učenika u gradskom budžetu je predviđeno 9,8 miliona dinara, za stručno usavršavanje 1,8 miliona, dok će na troškove za pružanje zdravstvenih uslu-

ga, u prvom redu kontrole ispravnosti vode i stanja sanitarnih čvorova, biti plaćeno 2,1 milion dinara. Za materijalne troškove uključujući nabavku kompjuterske opreme, ali i literature i stručna usavršavanja izdvojeno je 4,3 miliona dinara.

Imajući u vidu raspoloživa sredstva, teško je očekivati da će 2010. za 8.623 učenika u 15 osnovnih škola uključujući i one za decu sa posebnim potrebama, muzičku i za školovanje odraslih, biti godina u kojoj mogu da očekuju poboljšanje uslova školovanja, ali i materijalnog položaja njihovih učitelja i nastavnika.

V. Ristić

Ученицима и просветним радницима
чеситишмо школску славу,
йразник, йпросвете и кулйуре

ЗАВОД ЗА УЦБЕНИКЕ

između ostalog
GRAĐANSKO VASPITANJE UČI DA JE SLOBODA VEROISPOVESTI OSNOVNO LJUDSKO PRAVO.

ŠTA JE TO GRAĐANSKO VASPITANJE

ŠTA DECA KAŽU:

"U ovom predmetu konačno nešto što će mi trebati za život!"

"Najvažniji je bio timski rad."

"Učimo kroz iskustvo, posećujemo institucije, i na iskustvu "isprobavamo" funkcionisanje organa lokalne samouprave."

"NA TOM ČASU UČITELJICA NAS PITA ŠTA MISLIMO I MI MOŽEMO DA KAŽEMO ŠTA MISLIMO"

"Učimo da se poštujemo pošto to niko ne zna."

"SADA ZNAM KAKO REŠITI SUKOB A DA SVI POBEDE"

Gradanske inicijative

NIJE KASNO DA SE OPREDelite DO POČETKA ŠKOLSKe GODINE.

Драге наше Београђанке, маме наших најмлађих суграђана и будуће маме! Водећи рачуна о вама, желећи да помогнемо јер бити мама није лако, Скупштина града Београда почетком 2009. године донела је Одлуку да дотира 35% до пуне плате свим нашим суграђанкама за време одржавања трудноће. И све то без додатних напора, директно преко послодаваца, без подношења било каквог посебног захтева, на основу података преузетих од РЗЗО. **Само у првих једанаест месеци од доношења Одлуке остварено је више од 23.500 исплата!**

Град Београд донео је и Одлуку о праву на једнократну новчану помоћ за све београдске незапослене маме, са пребивалиштем у Београду пријављеним закључно са 11. фебруаром 2009. године, у висини од 50.000 динара за свако дете рођено у 2010. години.

До 1. јануара 2010. ова помоћ износила је 40.000 динара и њу је примило више од 3.700 незапослених мама. **Зашто не бисте и ви?**

Драге маме и будуће маме, пуно среће жели вам Град Београд

Секретаријат за социјалну заштиту
Тиршова 1а, тел: 3605-628

МАМЕ
СУ
БЛАГО
БЕОГРАДА

Pregledi učenika i studenata u Srbiji pokazuju da je većina solidnog zdravstvenog stanja

Loše držanje tela češće kod osnovaca i srednjoškolaca

ZDRAVLJE

Око 80 одсто деце и омладине у Србији има добро телесно држање, добру телесну развијеност и ухраненост. Свако пето дете има лоше држање тела, код 8,6 одсто је присутна гојазност или мршавост, а само код четри одсто деце постоји лоша развијеност, показују резултати систематских прегледа из 2008. године.

Др Драгана Јовић, специјалиста хигијене у Институту за јавно здравље „Милан Јовановић Батут“ објашњава да је системским прегледом у 2008. години било обухваћено 95 одсто ученика који су

- Деформације стопала има 13 одсто деце
- Сваки шести ученик или студент има каријес другог степена
- Чак 98 одсто деце има добру чистоћу тела

евидентирани за упис у први разред основне школе, затим дати основних, средњих, високих школа и факултета, као и ученици који похађају специјалне основне и средње школе у Србији. У односу на показатеље систематског прегледа, највећи број деце је solidnog здравља, истиче др Јовић.

Од укупног броја прегледане деце и омладине, шест одсто има назначену сколиозу, а четри процента назначену кифозу. Резултати систе-

матских прегледа показују да су ови деформитети кичменог стуба значајније присутни код ученика основних и средњих школа, али не и код студената. То говори да се ови поремећаји систематским прегледима могу на време открити и да мере лечења и рехабилитације, које се спроводе током школовања, могу дати добре резултате - истиче др Јовић.

На систематским прегледима уочено је и да 13 одсто деце има деформације стопала, које су много мање изражене у студентској доби. Наиме, 15 одсто деце пред упис у школу има овај поремећај, 13,7 одсто основца, 11,3 одсто среднjoшколца, али свега два процента студената. Сваки шести ученик или студент има каријес другог степена, а 98 одсто деце има добру чистоћу тела.

Foto: Stefana Savić

Roditelji poštuju sistematski pregled: Deca dolaze čista i uredna

Kuvani obroci umesto grickalica

pred televizora i računara. Др Јовић препоручује правилну исхрану, многе садржајне слободне физичке активности, пре и после школе, као и правилан распоред активности током дана.

Кифоза и сколиоза могу бити наследни, али се временом могу и исправити. Зато је важно да деца имају место на отвореном где ће се играти и где ће моћи да развију све своје потенцијале, макар то била нека зелена површина или парк. Деформитети стопала могу да имају генетско упориште,

Šta se prati?

У оквиру систематских прегледа прати се, између осталог, чистоћа тела, васљивост, телесно држање, телесна развијеност и телесна ухраненост, деформације кичменог стуба, деформације стопала и грудног коша, сметње вида и мотилитета, оштећење слуха, постојање каријеса и парадентопатије, да ли постоје срчане mane, да ли постоје говорне mane, прати се концентрација хемоглобина, као показатеља анемије, алергијска обољења и сва остала хронична и патолошка stanja.

али морамо размишљати и о деци лошијег socio-ekonomskog statusa, чији родитељи немају новца да купују анатомску обућу. Због тога је веома важно да се и они, колико је могуће, посвете физичкој активности јер се njом значајно може утицати на физички развој па и корекцију овог деформитета. Правилна исхрана умногоме утиче на правилан психосоцијални развој деце, те препоручујем родитељима да више посвете припреми и кувању укусних оброка својој деци, а деци да једу што мање слаткиша и grickalice - истиче др Јовић.

V. Andrić

MEGATREND
UNIVERZITET
PRVIH 20 GODINA
PRAVOG OBRAZOVANJA

UPIS 2010/2011

Fakultet za poslovne studije – Beograd
Fakultet za kulturu i medije – Beograd
Fakultet za međunarodnu ekonomiju – Beograd
Fakultet za državnu upravu i administraciju – Beograd

Fakultet za umetnost i dizajn – Beograd
Fakultet za kompjuterske nauke – Beograd
Fakultet za biofarming – Bačka Topola
Fakultet za poslovne studije – Vršac
Fakultet za poslovne studije – Požarevac
Fakultet za menadžment – Zaječar
Fakultet za menadžment – Valjevo

Visoka poslovna škola „Megatrend“ – strukovne studije – Beograd
Visoka škola za košarku „Borislav Stanković“ – strukovne studije – Beograd
Visoka škola za menadžment i biznis – Zaječar

INFO-CENTAR MEGATREND UNIVERZITETA

Bulevar umetnosti 29
011/214-54-64

Goce Delčeva 8
011/220-30-29

www.megatrend.edu.rs

Osam godina od uvođenja građanskog vaspitanja u škole u Srbiji

Učenici svesniji prava, ali i obaveza

POGLEDI

Učenici su zadovoljni onim što su naučili na časovima građanskog vaspitanja, pre svega stečenim znanjima i veštinama, koji su relevantni za bolje razumevanje sebe, svog mesta i uloge u neposrednom okruženju, svojim pravima i obavezama i saradnjom sa drugima. Manje su zadovoljni u kojoj meri im je građansko vaspitanje pomoglo da razumeju društvene i političke fenomene, koji nisu direktno povezani sa njihovim ličnim životom. Ovo su rezultati istraživanja o efektima primene predmeta građansko vaspitanje, koje su Gradske inicijative sprovele na uzorku od 1.955 učenika osnovnih i srednjih škola u Srbiji.

Čak 82,6 odsto učenika osnovnih škola navodi da je zadovoljno pristupom nastavnika građanskog vaspitanja, 74 odsto kaže da je zadovoljno odnosom roditelja prema ovom predmetu, 71 odsto je zadovoljno sadržajem i temama sa kojima su se na časovima ovog predmeta upoznali.

Učenici navode da su na časovima građanskog vaspitanja najviše naučili o dečjim pravima (80 odsto), kao i pravima i obavezama koje imaju u školi (77 odsto).

... i u Medicinskoj školi u Užicu

Svaki treći anketirani učenik navodi da je građansko vaspitanje podjednako zanimljiv predmet kao drugi koje uče u školi, dok 44,6 odsto kaže da je ovaj predmet zanimljiviji od većine drugih.

Učenici su najzadovoljniji što su nastavnici spremni da im pruže dodatne informacije i objašnjenja kada im je potrebno, zatim objektivnošću prilikom ocenjivanja i spremnošću nastavnika da uvažavaju njihovo mišljenje.

Kada je reč o metodama rada, istraživanje je pokazalo da se u nastavi građanskog vaspitanja u osnovnim školama najviše koriste predavanje i rad učenika na istraživačkim projektima. Atmosferu na časovima građanskog vaspitanja učenici prvenstveno ocenjuju kao prijateljsku, saradničku, radnu i opuštenu, a veoma retko kao strogu ili nekontrolisanu.

Svaki treći anketirani osnovac smatra da bi se na stavi ovog predmeta mogla unaprediti ukoliko bi se internet koristio u većoj meri, nastava povezala sa humanitarnim radom u zajednici ili ukoliko bi nastavnici češće organizovali susrete učenika sa stručnjacima iz oblasti koje se na časovima obrađuju.

Kada je reč o srednjoškolicima, sadržajem predmeta je zadovoljno 27,8 odsto učenika, a 45

Nastavnici poštuju đačko mišljenje: Čas građanskog vaspitanja u Saobraćajno-tehničkoj školi u Beogradu...

odsto atmosferom na času. Trećina učenika pozitivno ocenjuje način predavanja nastavnika, a 29,6 odsto ističe da su nezadovoljni udžbenicima.

Najviše znanja daci su stekli o temama koje su vezane za značaj poštovanja zakona (65 procenata) i svojih prava i odgovornosti u školi (64 odsto). S druge strane, srednjoškolci na časovima ovog predmeta nisu mnogo naučili o tome koje su vrline demokratskog vođe, o značaju participacije građana u demokratskim sistemima i o načinima zaštite prava demokratskim putem.

Oko 76 odsto učenika tvrdi da nastavnici poštuju đačko mišljenje, a 71,6 kaže da ih nastavnici podstiču da izraze sopstveno mišljenje. Nastavnici nastoje da povežu nastavne teme sa svakodnevnim životom učenika i da ih osvetle iz različitih perspektiva.

Kada je reč o metodama nastave, istraživanje je pokazalo da se najčešće koriste diskusija, klasična predavanja i debata, dok su najređe zastupljeni pisanje eseja i korišćenje interneta prilikom učenja.

D. D.

Učestvuju u odlučivanju

Oko 80 odsto učenika osnovnih i srednjih škola koji su pohađali nastavu građanskog vaspitanja redovno ili povremeno učestvuju u donošenju važnih porodičnih odluka. Kada je reč o participaciji u okviru škole, 40 odsto anketiranih daka je izjavilo da je redovno ili povremeno prigovorilo nastavniku zbog nepravедnog odnosa prema sebi ili nekom drugom učeniku. Slični rezultati su dobijeni i kada je reč o uključenosti učenika u donošenje odluka u školi.

SREĆNA ŠKOLSKA SLAVA SVETI SAVA

Svim đacima osnovnih i srednjih škola, studentima Beogradske bankarske akademije – Fakulteta za bankarstvo, osiguranje i finansije i svih ostalih fakulteta.

Beogradska Bankarska Akademija

СЛУЖБА ХИТНИХ ИНТЕРВЕНЦИЈА

011/3950-300 ДОСТУПНА
011/3950-301 0-24

Raste broj dece s teškoćama u govorno-jezičkom razvoju

Logopedi u svim beogradskim vrtićima

Mnogi mališani između druge i pete godine ne mogu pravilno da izgovore glasove poput „č“, „ć“, „đ“, „đž“, „š“. Ovo je samo jedan od problema koji podrazumeva izvesnu patologiju govora kod dece. Čest poremećaj je i zamena akustično sličnih slogova kao što su „s“ i „z“, „š“ i „ž“, „č“ i „ć“ kao i zakašniji govorni razvoj. Tako neretko umesto „riba“ mališani izgovaraju „liba“, a „prvo“ je za neke „pivo“, „crvena“ je „crneva“. Dešava se i takozvano gutanje slova pa igračka nije „na stolu“ nego „a stolu“ i slično.

Primera je mnogo, a u Sekretarijatu za decju zaštitu Beograda kažu da je u porastu broj dece s poteškoćama u govorno-jezičkom razvoju. Napominju da su takva deca obično povučeni

na svojim vršnjaka, ne komuniciraju sa njima i veoma teško se uklapaju u društvo. Kod određenog broja mališana koja su svesna svog „nedostatka“ javlja se određeni oblik agresije.

Kako bi na vreme uočio problem i odstranio ga, Sekretarijat za decju zaštitu će do kraja 2010. zaposliti logopede u svim predškolskim ustanovama. Za sada logopedi rade sa decom u PU „Čika Jova Zmaj“ na Voždovcu, PU „Boško Buha“ na Paliluli, PU „Zvezda“ i PU „11 april“ na Novom Beogradu.

- Prisustvo logopeda u vrtiću i jaslama znači pravovremeno uočavanje mogućih kašnjenja i odstupanja u razvoju govorno-jezičkih funkcija. Najčešći problem sa kojim se logopedi u radu sa decom susreću, jeste govorni poremećaj. Dokazano je da deca sa nedovoljno razvijenim go-

vorom pokazuju smanjeno osećanje sigurnosti, jer nisu u mogućnosti da iskažu svoje želje i potrebe. Deca sa ovim vidom problema, konfliktnu situaciju najčešće rešavaju agresijom. Ako imamo u vidu činjenicu da naša deca žive u svetu brzih promena, kompjutera i igrice, neprimenog gledanja televizije, smanjene fizičke aktivnosti i nedostatka verbalne komunikacije, odnosno žive reči, posebno sa roditeljima, koji im sve se ređe pričaju priče i bajke, onda ne čudi činjenica da je u porastu broj dece sa poteškoćama u govorno-jezičkom razvoju. To se dalje projektuje na teškoće u usvajanju funkcije čitanja i pisanja vezano za polazak u školu i dalji saznavni razvoj - kaže Ljiljana Jovčić, sekretar za decju zaštitu Beograda.

Loš izgovor glasova

Poslednje ispitivanje sprovedeno u PU „Čika Jova Zmaj“, koje je obuhvatilo 55,3 odsto upisane dece, ukazuje da su najzastupljeniji problemi sa izgovorom glasova. Kod dece srednje grupe prisutna su u 56 odsto slučajeva, starije u 45 odsto, dok kod dece predškolskog uzrasta u 32 odsto ispitane dece. Među ostalim razvojnim odstupanjima je i nepravilno držanje olovke i loša grafomotorika koju ima 26 odsto dece. Zastupljenost poremećaja težeg stepena (disfrazija, mucanje, poremećaj komunikacije i ponašanja, tikovi i genetske anomalije) kreće se oko 3,5 odsto i ne varira u odnosu na uzrast. Levorukost je prisutna kod 7,8 odsto mališana.

Prema njenim rečima, u beogradskim vrtićima svakodnevni kontakt medicinskih sestara sa decom i roditeljima je idealna prilika da se odstupanja te vrste primete u najranijem uzrastu, kada se adekvatnim tretmanom za kraće vreme postizu bolji rezultati.

Zlatija Vuković

ISTRAŽIVANJE: Nasilje u srednjim školama

Đaci se plaše osвете nasilnika

Veliki broj učenika srednjih škola u Srbiji čini, trpi ili posmatra nasilje, ali se većina ne usuđuje da nasilje prijavi zbog straha od osвете, pokazuje istraživanje Organizacije kreativnog okupljanja (OKO) o nasilju u srednjim školama. Istraživanje je sprovedeno prošle godine u 10 srednjih škola u Beogradu, Novom Sadu, Smederevskoj Palanci i Velikoj Plani, a prosečna starost ispitanika je 16 godina.

Oko 79 odsto srednjoškolaca je prisustvovalo tučama, oko 19 odsto pljačkama, 9,5 procenata seksualnom zlostavljanju, 24,4 odsto pucnjavi, a čak od 57 odsto nekom vidu zastrašivanja.

Lično iskustvo maltretiranja imalo je oko 11 odsto učenika, nasilje u okolini primetilo je 20 odsto učenika, a nasilje koje čine drugi učenici skoro polovina srednjoškolaca. Nasilje koje čine nastavnici primetilo je 23 odsto učenika.

Branka Tišma, psiholog u OŠ „Lazar Savatić“ u Beogradu, kaže da istraživanja o nasilju treba uzimati s rezervom, jer ne pružaju uvek realnu sliku stvari. Ona dodaje da se, kroz razgovor sa učenicima primećuje da oni jasno prepoznaju nasilje, ali da sa decom treba što više o tome otvoreno govoriti i na taj način doći do rešenja.

- Nekad je tanka linija koja razdvaja nasilje od onog što nije nasilno. Nekad je povišen ton način da se sete sačuvati od povrede. Treba uvek

preispitati šta se zaista desilo i razgovarati sa decom o tome. Važno je da imaju kome da se obrate - objašnjava naša sagovornica.

Zoran Zlatković, koordinator projekta „Srbija, zona nenasilja“, u sklopu kojeg je sprovedeno istraživanje, navodi da zabrinjava podatak da je fizička agresivnost najizraženija u beogradskim srednjim školama.

On dodaje da više od 80 odsto učenika očekuje da škola preduzme mere zaštite od nasilja, kao i da je neophodno veće angažovanje obrazovno-vaspitnih ustanova u rešavanju ovog problema.

Istraživanje pokazuje i da se oko 77 odsto ispitanih srednjoškolaca plaši da prijavi nasilje zbog straha od osвете, više od 16 odsto ne bi nikome prijavilo da trpi nasilje, a svaki peti dakle zna kako da reaguje kad ih neko fizički napadne.

- Veliki broj dece ne prijavljuje nasilje zbog straha, ali i zato što nemaju odraslu osobu od poverenja. Neophodno je edukovati nastavnike, koji na nasilje reaguju nasiljem, da takvim načinom vaspitanja upravo podstiču agresivno ponašanje. Dodatni problem je to što samo 7,5 odsto učenika kaže da je nasilno ponašanje zaista i kažnjeno - navodi je Sanja Batić, saradnica na projektu.

Istraživanje pokazuje i da su dečaci skloniji fizičkoj agresivnosti od devojčica, kao i da su učenici sa boljim uspehom manje fizički agresivni, ali je kod njih izražena sklonost ka verbalnom nasilju.

Kada je reč o odnosu sa nastavnicima, fizičko nasilje koje vrše nastavnici primetilo je 18,7 odsto ispitanika, grubo ponašanje nastavnika primećuje 47,2 odsto ispitanika, a čak 45 odsto njih govori o verbalnom nasilju u formi ismevanja.

Jelena Popović, saradnica na projektu, naglasila je da podaci iz istraživanja jesu upozoravajući, ali i da ukazuju na porast svesti među srednjoškolicima da je njihovo pravo da ne trpe nasilje.

I. Tošović

ЈП СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК вам честита школску славу Светог Саву!

„Просветни гласник“ је посебно издање „Службеног гласника РС“ у коме се објављују прописи који уређују област образовања и васпитања у основним, средњим и специјалним школама, као и акти који регулишу рад наставног особља. „Просветни гласник“, такође, објављује наставне планове и програме.

ПРЕТПЛАТА НА ШТАМПАНО ИЗДАЊЕ „Просветног гласника“
ПО ЦЕНИ ОД 12.000,00 РСД

ПРЕТПЛАТА НА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАЊЕ „Просветног гласника“
ПО ЦЕНИ ОД 11.000,00 РСД

ИСКОРИСТИТЕ НАЈБОЉУ КОМБИНАЦИЈУ:

Претплата на штампано издање „Службеног гласника РС“ и „Просветног гласника“ по цени од 36.000,00 РСД и ПОКЛОН: издања часописа ЗИП за 2010. годину

Претплата на електронско издање „Службеног гласника РС“ и „Просветног гласника“ по цени од 33.000,00 РСД и ПОКЛОН: издања часописа „ИЗАЗОВИ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА“ за 2010. годину

Информације на телефон 011/ 30 60 359
или на e-mail: pretplata@slglasnik.com

СЛУЖБЕНИ
ГЛАСНИК

Библиотека LEXIS

Речници и енциклопедије

ЛАТИНСКО-СРПСКИ СРПСКО-ЛАТИНСКИ РЕЧНИК

Аутори
Слађана Милинковић
Пирошка Сегеди
Владислав М. Тодоровић

прво издање, 2009.
цена: 918,00 РСД

Латинско-српски и српско-латински речник је прилагођен захтевима савремене методике наставе у гимназијама и средњим стручним школама медицинског, ветеринарског и пољопривредног, правног и биротехничког смера, прописане Планом и програмом Министарства просвете и спорта Републике Србије.

Осим стандардног школског вокабулара латинског језика, речник садржи и термине из медицине, ветерине, биологије, права. Обогаћен је фразма класичног латинитета, појмовима и изразима из дела најпознатијих античких римских писаца, али и неким новолатинским речима забележеним у савременим уџбеницима латинског језика.

Осавремењен приручник за школску и свакодневну употребу, намењен је и студентима и свима онима који и после више од два миленијума изучавају језик којим су говорили великани златног века римске антике и потоње европске науке и културе.

Књиге можете поручити на телефон 011/ 36 444 52 или e-mail: prodaja@slglasnik.com
www.slglasnik.com

Povodom učestalih lažnih prijavljivanja o

Dojava kako bi

Врој лаžних дојава о бомби, макар она изгледала и неозбиљно, односно на терен излазе специјализоване екипе, јер је циљ безбедност ученика.

Нakon дојаве, дежурна служба, обавештава полицијску бригаду, односно чету за противдиверзиону заштиту, која има обухвате псе за откривање експлози-

ва, па се затим проверава сваки део објекта. Када је реч о васпитно-образовним установама извештај о провери се доставља Одељењу за јавни ред и мир, како би се започела истрага о поциниоцима - објашњава Цвијовић.

О томе да ли ће школа бити евакуисана, наводи на сговорник, одлучује директор или

Foto: Stefana Savić

Dojave o postavljenoj bombi najčešće putem telefona: Motiv da se izbegne loša ocena

Studentska zadruga „Bezbednost“ već desetak godina brine o Čuvari škole nisu „žace“

REPORTAŽA

Poslednjih godina u medijima sve su češće priče o nasilju među učenicima srednjih i osnovnih škola, ali i o nasilnicima koji dolaze spolja i uznemiravaju dake. Suočeni sa ovakvom slikom školske, ali i opštedruštvene stvarnosti, uprava Vazduhoplovne akademije još 2001. u svoje prostorije primila je radnike obezbeđenja, koji uz školskog policajca brinu o deci. Zato je angažovala studentsku zadrugu „Bezbednost“, čiji su članovi uglavnom studenti završnih godina Više škole unutrašnjih poslova i Policijske akademije.

Hodnici Vazduhoplovne akademije u Beogradu, kada đacka graja utihne po početku prvog časa, zaluču u prvi mah na starovremenske visoke škole u kojima profesori sedih glava zavode red među dečurlijom. Nesvakidašnje uređan i prozračan prostor za jednu beogradsku srednju školu, sa negovanim biljkama na ogradama stepeništa, bez imena ispisanih mešovitim tehnikama po zidovima, uređen je tako da podseća na pomalo zaboravljeni školski duh u kom se znao „red“ među đacima i profesorima. Visoka, dvokrilna vrata uvode vas u glavni hodnik, pravo na mini-jaznu kabinu ispred koje, lju-bazno svoje goste dočekuju Katarina Račić i Vladimir Biljić. Njihov posao je briga o bezbed-

nosti dece koja pohađaju ovu školu. Katarina ovde radi već godinu i po dana mađa, kaže, ima iskustva i u obezbeđivanju sportskih događaja koji su daleko zah-tevniji i opasniji od posla u školi. Priseća da je bila angažovana na utakmici prilikom koje je povređen pripadnik žandarmerije, ali kaže da nema mesta za strah kada se odlučis za ovaj posao.

Možda sam, kao žensko, malo lakše ostvarila kontakt sa učenicima ove škole jer im fizički, vizuelno, ne predstavljam

nikakvu pretnju. Bez obzira na to, nikada iza leđa nisam čula bilo kakav neotesan komentar ili dobacivanja. Oni znaju koji je moj posao i važno je da im moje prisustvo uliva sigurnost. Uspeli smo da spojimo lepo i korisno, pa osim uzajamnog poverenja, imamo korektan odnos, drugarski koliko to situacija dozvoljava - priča Katarina, koja svojom sitnom gradom pre liči na drugaricu iz klupe nego na „bodigarda“. Ipak, jednim pokretom ruke

Bezbedna ekskurzija

Katarina Račić i Vladimir Biljić, članovi zadruge „Bezbednost“, kažu da im je najbolji dokaz poverenja koje u njih imaju deca, uprava škole, ali ponajviše roditelji, bio poziv da kao članovi obezbeđenja, pođu na đacku ekskurziju u inostranstvo. Iako agencija koja organizuje ovakva putovanja ima obavezno da organizuje obezbeđenje, roditelji su izrazili želju da njihovu decu prate ljudi koje oni već poznaju, pa su ih poslali na besplatno putovanje.

postavljenim bombama u školama

impresionirao devojk

ovlašćena osoba u školi. On dodaje da se prostorije proveravaju nezavisno od nastave. Više dojava ima u srednjim, dodaje on, nego u osnovnim školama.

Najčešći motiv za lažne dojave je da se izbegne kontrolni ili pismeni zadatak, odnosno da ne dobiju loše ocene. Može se uočiti da najviše dojava ima na kraju polugodišta ili školske godine - ističe Cvijović.

On dodaje da policiji ili školi dojave o postavljenju bombi najčešće dolaze putem mobilnog telefona ili sa telefonskih govornica.

Kao jedan od interesantnih slučajeva Cvijović navodi to da je policija otkrila dečka koji je lažno prijavio bombu kako bi impresionirao svoju devojku.

Hteo je da se vidi sa devojkom koja je bila u školi, tako da je odlučio da javi da je u njenoj školi postavljena bomba - ističe Cvijović.

Prema njegovim rečima, za lažne dojave predviđene kazne su uslovna, novčana, ali i do tri godine zatvora. On dodaje da maloletnici najčešće dobijaju uslovnu, a da roditelji u ovim slučajevima ne snose nikakvu odgovornost.

- Najviše poziva na kraju polugodišta ili školske godine
- Uzrok nedostatak vaspitanja, iz porodice i iz škole
- Zbog učestalih raspusta moguće povećanje dojava

Najčešće kada je reč o maloletniku obaveštavamo i Centar za socijalni rad, kako bi se nastavilo nadgledanje deteta - dodaje Cvijović.

On naglašava da je ogromna materijalna šteta zbog angažovanja policije kako bi se proverila dojava. Cvijović apeluje i na učenike da lažno ne prijavljuju, jer to ne može biti ničija zabava.

Dešice se nešto, a mi zbog lažnih dojava, nećemo moći da reagujemo pravovremeno - zaključuje Cvijović.

Zlatko Nikolić, viši naučni saradnik Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja, kaže da promenama zakonodavstva ne može da se reši problem lažnih dojava o postavljenim bombama, jer je uzrok nedostatak vaspitanja, iz porodice i iz škole.

Očekujem da sada zbog učestalih raspusta zbog novog gripa, deca povećaju broj lažnih dojava,

jer nisu uspeali da savladaju gradivo, a postoji konstantan pritisak da imaju odlične ocene. Deca i njihovi roditelji žele i insistiraju na uspehu - objašnjava Nikolić.

Prema njegovoj oceni, kod većine dece nisu usađene osnovne vrednosti, između ostalog, i empatija za tuđe probleme.

To je jedan vid sociopatije, jer većina dece nema emotivne i čulne kontakte sa okolinom, odnosno nije ih briga ih za tuđe probleme. Ni u jednom trenutku kod dece koja lažno prijavljuju, nije primećeno da oni brinu o svojim školskim drugarima koji su učili i spremili se za odgovaranje - ističe Nikolić.

Dečaci češće lažno prijavljuju od devojčica, objašnjava naš sagovornik, jer „devojčice za razliku od dečaka imaju životni je uloge u igrama u detinjstvu“.

Dečaci u svim igrama u detinjstvu imaju herojske uloge - policajci, astronomi, piloti... I

osnovno obeležje je njihovo samopotvrđivanje. Devojčice u tim igrama najčešće imaju uloge, kao što je medicinska sestra - naglašava Nikolić.

On dodaje da lažne dojave izlaze iz okvira dečijih nestašluka.

Kada je reč o odgovornosti Nikolić ističe da to nisu samo maloletnici, već su krivi i njihovi roditelji.

Sud roditelje najčešće zao-bilazi, osim što u delu presude donese odluku da oni pojačaju nadzor nad decom. Problem je taj što je roditeljima ili starateljima neophodna stručna pomoć, ako se neki problem manifestovao u ponašanju njihove dece - naglašava Nikolić.

On dodaje da deca, ali i roditelji treba da u slučaju lažnih prijavljivanja bombi treba da plate za štetu koja je nastala tom prilikom ili bar da odrade kaznu radom u javnom interesu.

I. Pejić

Kadar od poverenja

Mladen Popović, direktor zadruge „Bezbednost“, kaže da njihovi članovi, oko 400 njih, tokom školovanja na Višoj školi unutrašnjih poslova i Policijskoj akademiji prolaze adekvatnu obuku za obavljanje ovakvog posla. Studenti drugih fakulteta moraju da prođu određene treninge, kao i da dostave dokaze da nisu osuđivani. Na ovaj način, kaže on, formira se kvalitetan kadar čije usluge traži sve više beogradske škole.

Na današnji dan, 27. januara 1810. objavljeno je za-veštajno, odnosno osnovno pismo Save Vukovića od Ber-eksova, kojim je 20.000 forinti namenjeno za osnivanje gimnazije, a njegov primer sledi niz ljudi dobre volje, koji daju priloge u skladu sa svojim mogućnostima. To je veoma plemenit gest, naročito s obzirom na istorijska dešavanja u to vreme - kaže Rađivoje Stojković, direktor gimnazije „Jovan Jovanović Zmaj“.

Škola je počela da radi pod nazivom Srpska pravoslavna

Ona napominje da menadžment insistira na prevenciji sukoba i bilo kakvog izazivačkog ponašanja, pa za vreme odmora, u ovoj srednjoj školi nećete videti dečake sa kačketima, majicama ili šalovima sportskih klubova.

Zvono je označilo kraj petominutnog odmora između časova i uz graju i gurkanje, dečaci i poneka devojčica, vraćaju se u učionicu. Pre nego se pojavi profesor, izvode kerefeke i dele preostale „grickalice“ iz kesica.

Ej, novinari, po 100 evra za ovo slikanje, dogovoreno“, smejući se dobacuje dečak uz ovaci je odobrenje drugara iz razreda.

Mladen Popović, direktor zadruge „Bezbednost“ kaže da je članovima jasno da njihova uloga nije da budu „žace“ i guše vedar, mladački duh dece, već da stvore bezbrižnu atmosferu tokom školskog dana.

Aleksandra Malušev

Foto: Stefana Savić

Njihovo prisustvo uliva sigurnost: Katarina Račić i Vladimir Biljić

da jednom od đaka naprave „sačekušu“ u povratku kući.

Moje delovanje je preventivno, ja nisam službeno lice. Kada sam saznala šta se sprema, pozvala sam policiju i obavestila ih o svemu. Oni su se pojavili na mestu dešavanja i sprečili da lje maltretiranje. Osim sa policijom, važno je da imamo i dobru komunikaciju sa upravom škole, ali i podrška, razumevanje i poverenje roditelja je veoma važno - nastavlja Katarina.

Njen kolega Vladimir veruje da je suština dobrog odnosa između njih i đaka, veoma mala razlika u godinama, što stvara osećaj bliskosti sa radnicima obezbeđenja. Ipak, njihov odnos je pre svega profesionalan i druženje sa đacima zasniva se na vremenu provedenom u školi i kratkom časkanju. Naviknuti na pravila ponašanja, redovni daci

skoro nikada ne prave ispađe, što međutim, nije slučaj sa vanrednim. Katarina i Vladimir se prisećaju jednog vanrednog učenika u čijoj su torbi pronalazili spriceve i koji je često pravio scene po školi te su problem rešavale policija i hitna pomoć.

Sonja Božić, zamenica direktora ove škole, kaže da je uprava zadovoljna radom članova zadruge „Bezbednost“ i da nikada nisu imali bilo kakvu incidentnu situaciju između njih i školaraca koji se brzo priviknu na njih i prihvate ih.

Budući da je ovo pretežno muška škola, uvek smo morali da izlazimo na kraj sa viškom adrenalina. Najteže je kada se vratimo sa praznika i raspusta, jer su tada svi opušteniji i raspušteniji nego inače, ali to traje svega nekoliko dana. Osim bezbednosnog sistema, važno je

Najstarija novosadska gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj“ slavi 200 godina od osnivanja

Priznata i prepoznata

JUBILEJ

Onosili smo se što smo bili njeni daci, a zavoleli je istinski tek naknadno, kada smo shvatili koliko nam je dala“.

Možda bi ove reči akademika Mladena Leskovca svi bivši, sadašnji, a sigurno i budući daci, mogli da izgovore o najstarijoj novosadskoj gimnaziji, koja danas nosi ime „Jovan Jovanović Zmaj“ i ove godine obeležava 200 godina postojanja.

Jubilej je obeležen juče, svečanom akademijom u Srpskom narodnom pozorištu, uz nastup školskog hora i orkestra, kao i otvaranjem izložbe u svečanoj sali gimnazije, na kojoj se mogu videti deo zbirke od oko 11.000 knjiga koje se čuvaju u Matici srpskoj, carske povelje, kojima je potvrđena javnost rada škole, đacke fotografije i sveodočanstva, kao i maketa škole iz 1877. godine.

Na današnji dan, 27. januara 1810. objavljeno je za-veštajno, odnosno osnovno pismo Save Vukovića od Ber-eksova, kojim je 20.000 forinti namenjeno za osnivanje gimnazije, a njegov primer sledi niz ljudi dobre volje, koji daju priloge u skladu sa svojim mogućnostima. To je veoma plemenit gest, naročito s obzirom na istorijska dešavanja u to vreme - kaže Rađivoje Stojković, direktor gimnazije „Jovan Jovanović Zmaj“.

Škola je počela da radi pod nazivom Srpska pravoslavna

Ona napominje da menadžment insistira na prevenciji sukoba i bilo kakvog izazivačkog ponašanja, pa za vreme odmora, u ovoj srednjoj školi nećete videti dečake sa kačketima, majicama ili šalovima sportskih klubova.

Zvono je označilo kraj petominutnog odmora između časova i uz graju i gurkanje, dečaci i poneka devojčica, vraćaju se u učionicu. Pre nego se pojavi profesor, izvode kerefeke i dele preostale „grickalice“ iz kesica.

Ej, novinari, po 100 evra za ovo slikanje, dogovoreno“, smejući se dobacuje dečak uz ovaci je odobrenje drugara iz razreda.

Mladen Popović, direktor zadruge „Bezbednost“ kaže da je članovima jasno da njihova uloga nije da budu „žace“ i guše vedar, mladački duh dece, već da stvore bezbrižnu atmosferu tokom školskog dana.

Aleksandra Malušev

velika gimnazija i to ime nosila je sve do 1920. da bi nakon toga više puta menjala ime. Godine 1952. gimnazija dobija ime velikog srpskog pesnika „Jovan Jovanović Zmaj“, koje i danas nosi.

Gimnazija je značajna po

tura. Naši daci su veoma uspešni, pogotovo kada su matematika i informatika u pitanju, osvajaju olimpijske medalje i dobijaju nagrade na takmičenjima u zemlji i inostranstvu - navodi Stojković.

D. Jakobi

Захваљује свим учесницима литерарног конкурса

“Кад сам срећан кажем Juhu!”

Били сте вредни, маштовити, оригинални и послали сте нам много занимљивих радова инспирисаних својом омиљеном Juhu! чоколадицом.

Жири у саставу Љубивоје Ршумовић, Миња Субота, Ивана Радовановић одабрао је 3 рада која су освојила награде:

1. награда - Стефан Мишковић, Нови Београд
Лап топ рачунар, штампач, скенер
2. награда - Теодора Попов, Сремски Карловци
Wii конзола
3. награда - Нинослав Јоцић, Обреновац
Бицикл

Juhu! за најбоље радове и њихове ауторе који су осим талента имали и Juhu! среће!

Време је за доделу
Juhu! награда!

„Svici“ за povećanje bezbednosti u saobraćaju svih prvaka u Srbiji

Problem bezbednosti dece u saobraćaju, a posebno najmlađih školaraca, je često pominjan, ali još uvek nije sasvim rešen. Kako bi doprineli rešavanju ovog uvek gorućeg pitanja i smanjili broj nesrećnih slučajeva, Kompanija Dunav osiguranje, odlučila je da kroz veliku i obimnu akciju „Svitac“ osnovnim školama u Srbiji uruči više od 80.000 svitaca – svetlećih uređaja za obezbeđivanje bolje vidljivosti na putevima za sve dake prvake.

Prvaci su, pokazalo se, najkritičnija grupa, s obzirom da po prvi put tek polaskom u školu postaju samostalni učesnici u saobraćaju. Stoga je pažnja ovog projekta usmerena upravo na njih. Prvi kontigent „svitaca“ uručen je prvacima Osnovne škole „Borislav Pekić“ na Bežanijskoj Kosi 11. decembra u prisustvu Ministra prosvete Žarka Obradovića, načelnika Uprave saobraćajne policije Stojadina Jovanovića, generalne direktorke Kompanije Du-

nav osiguranje, Milenke Jezdimirović i svih direktora novo-beogradskih osnovnih škola i predstavnika medija.

„Cilj rada na saobraćajnom vaspitanju dece je povećanje njihove bezbednosti kao samostalnih učesnika u saobraćaju. Stoga je Kompanija Dunav osiguranje, kao veliki i važan privredni subjekat, ali i društveno odgovorna kompanija, odlučila da ovom donacijom doprinese bezbednosti najmlađih, a ujedno i najugroženijih učesnika u saobraćaju. Na ovaj način želimo da apelujemo na sve ostale učesnike u saobraćaju da povedu više računa o poštovanju saobraćajnih propisa radi njihove lične sigurnosti“, izjavila je Mila Jezdimirović, generalna direktorka Kompanije Dunav osiguranje.

Svicima su se najviše obradovali upravo oni kojima su i namenjeni, mali prvaci, koji su obećali da će ih redovno nositi i da će se truditi da poštuju saobraćajna pravila kako bi bili što bezbedniji.

O značaju ove akcije svakako govori velika podrška Ministar-

stva prosvete i Ministarstva unutrašnjih poslova, čiji predstavnici zajedno sa predstavnicima Kompanije Dunav osiguranje aktivno učestvuju u realizaciji podele svitaca u celoj Srbiji.

Do kraja decembra 2009. godine, svici su podeljeni svim beogradskim školama, a do kraja februara 2010. godine, ove male svetleće predmete dobiće i svi prvaci na teritoriji cele Srbije.

Компанија Дунав осигурање је кућа са најдужом традицијом на домаћем тржишту осигурања – дугом више од 140 година.

Једина смо домаћа осигуравајућа кућа која у својој понуди од преко 90 производа има све врсте осигурања.

Нашу снагу чини и шест зависних предузећа:

Дунав ре, Дунав ауто, Дунав Stockbroker, Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом, Косиг Дунав осигурање.

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

У чему је још Дунав осигурање а.д.о. прва компанија?

Прва компанија по висини укупне премије (155 мил. евра)

Прва компанија по броју издатих полиса (око 1,2 милиона комада)

Прва компанија по висини и брзини исплате штете (79 мил. евра)

Прва по броју возача који нам верују (око пола милиона осигураних возила)

Прва по величини продајне мреже (преко 600 пословница)

Прва компанија у неживотном осигурању (преко 31% тржишта на нашим просторима)

Прва компанија са реосигуравајућом кућом - Дунав ре

(са више од 70% домаћег тржишта реосигурања)

Прва компанија са пензијским фондом (са са више од 50% домаћег тржишта)

Прва компанија која плаћа највећи годишњи износ пореза и доприноса држави (око 21 мил. евра)

Прва компанија по броју запослених ...и то није све...

0800 386 286
DUNAVO

БЕСПЛАТАН ПОЗИВ
www.dunav.com

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

за Ваше добро!

Kompanija Dunav osiguranje sprovodi veliku akciju u svim osnovnim školama širom Srbije kako bi doprinela unapređenju bezbednosti najmlađih učesnika u saobraćaju

U LISTU DANAS SPECIJALNI POPUSTI ŠKOLAMA!

OBJAVLJIVANJE OGLASA ZA PRIKUPLJANJE
PONUDA ZA IZVOĐENJE ESKURZIJA

Sve dodatne informacije možete dobiti u Marketing službi lista Danas:
Adresa: Alekse Nenadovića 19-23, 11000 Beograd,
tel/fax: 011/344 1186, e-mail: marketing@danas.rs

PRETPLATITE SE NA LIST

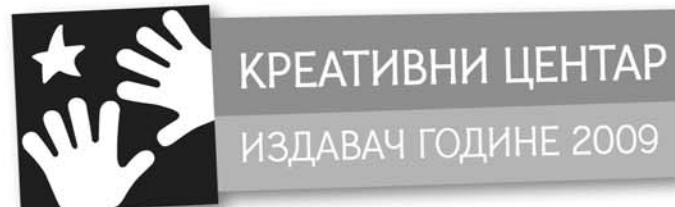
Danas

ŠKOLAMA POSEBAN POPUST OD 30%!

1 mesec	3 meseca	6 meseci	12 meseci
574,00	1.722,00	3.444,00	6.888,00
+ ptt troškovi			
456,00	1.368,00	2.736,00	5.742,00
UKUPNO			
1.030,00	3.090,00	6.180,00	12.360,00

KONTAKT

Dnevni list Danas, Alekse Nenadovića 19-23/5, 11000 Beograd
(za prodajnu službu)
Telefon: 011/344 11 86/107 i 124
e-mail: prodaja@danas.rs

КРЕАТИВНИ ЦЕНТАР
ИЗДАВАЧ ГОДИНЕ 2009

НАРУЧИТЕ УЏБЕНИКЕ
ЗА ШКОЛСКУ 2010/2011!

- Ове године повољнији услови за директно наручивање!
- Могућност плаћања у три рате!
- CD с дневним припремама за све предмете!

За наручине и додатне информације у вези са условима продаје јавите се на телефон:
011/38 20 483, 38 20 464, 24 40 659 или пишите на e-mail: prodaja@kreativnicentar.rs

Музичка култура за 3. разред основне школе
друго место у категорији за најбољи уџбеник за основну школу
Европског удружења издавача уџбеника 2007. године

Образовање припадника националних мањина

У Србији je последnjih desetak godina značajno unapređen položaj nacionalnih manjina. Promene u položaju nacionalnih manjina pratilac su sveopšte društvene reforme koja se u zemlji sprovodi u procesu izgradnje demokratske države zasnovane na vladavini prava, čiji je osnovni cilj pristupanje evropskim integracijama. U tom procesu, nacionalne manjine, i same obuhvaćene procesom političke integracije, postaju partner države, a proklamovanje, ostvarivanje i zaštita njihovih prava postaje izraz i potvrda spremnosti za uvažavanjem, prihvatanjem i poštovanjem zajedničkih civilizacijskih vrednosti koje se u sferi ljudskih i manjinskih prava dele sa nacijama koje su učesnice evropskih integracija. Unapređenje prava i položaja nacionalnih manjina u Srbiji, nakon demokratskih promena 2000. godine započelo je koncipiranjem nove manjinske politike, čija osnova jeste puna integracija nacionalnih manjina u društveni život, uz dalje očuvanje i razvijanje njihove nacionalne i kulturne posebnosti. Donošenje Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina 2002. godine, koji je predvideo niz rešenja kojima se uređuje način ostvarivanja individualnih i kolektivnih prava nacionalnih manjina, bio je prvi korak u tom početnom procesu.

Ustav Republike Srbije, donesen 2006. godine, pripadnicima nacionalnih manjina garantuje individualna i kolektivna prava, s tim da kolektivna prava podrazumevaju da „pripadnici nacionalnih manjina, neposredno ili preko svojih izabranih predstavnika, učestvuju u procesu odlučivanja ili odlučuju o pojedinim pitanjima vezanim za svoju kulturu, obrazovanje, obaveštavanje i službeni upotrebu jezika i pisma, u skladu sa zakonom“. Ustav jemči slobodu izražavanja nacionalne pripadnosti i proklamuje, između ostalog, prava na izražavanje, čuvanje, negovanje, razvijanje i javno izražavanje nacionalne, etničke, kulturne i verske posebnosti; na školovanje na manjinskom jeziku u državnim ustanovama i ustanovama autonomnih pokrajina, i na osnivanje privatnih obrazovnih ustanova na svim nivoima.

Ostvarivanje prava na obrazovanje na manjinskom jeziku od izuzetnog je značaja za očuvanje i zaštitu identiteta pripadnika nacionalnih manjina. Ono doprinosi promovisanju različitosti, izgradnji tolerancije i razumevanja, kao i očuvanju multikulturalnosti društva. Način ostvarivanja prava na školovanje na manjinskom jeziku u Republici Srbiji, proklamovan Ustavom i uređen Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, regulisan je tzv. prosvetnim zakonima.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, regulisan je tzv. prosvetnim zakonima. Ustav Republike Srbije, donesen 2006. godine, pripadnicima nacionalnih manjina garantuje individualna i kolektivna prava, s tim da kolektivna prava podrazumevaju da „pripadnici nacionalnih manjina, neposredno ili preko svojih izabranih predstavnika, učestvuju u procesu odlučivanja ili odlučuju o pojedinim pitanjima vezanim za svoju kulturu, obrazovanje, obaveštavanje i službeni upotrebu jezika i pisma, u skladu sa zakonom“. Ustav jemči slobodu izražavanja nacionalne pripadnosti i proklamuje, između ostalog, prava na izražavanje, čuvanje, negovanje, razvijanje i javno izražavanje nacionalne, etničke, kulturne i verske posebnosti; na školovanje na manjinskom jeziku u državnim ustanovama i ustanovama autonomnih pokrajina, i na osnivanje privatnih obrazovnih ustanova na svim nivoima.

Ostvarivanje prava na obrazovanje na manjinskom jeziku od izuzetnog je značaja za očuvanje i zaštitu identiteta pripadnika nacionalnih manjina. Ono doprinosi promovisanju različitosti, izgradnji tolerancije i razumevanja, kao i očuvanju multikulturalnosti društva. Način ostvarivanja prava na školovanje na manjinskom jeziku u Republici Srbiji, proklamovan Ustavom i uređen Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, regulisan je tzv. prosvetnim zakonima.

Sistem obrazovanja
na manjinskim jezicima

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, usvojen 2009. godine, uređuje funkcionisanje sistema obrazovanja i vaspitanja koji obuhvata predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje, uz poštovanje savremenih principa i ciljeva obrazovanja. Za pripadnike nacionalnih manjina, prema tom zakonu, obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na maternjem jeziku, a izuzetno može da se ostvaruje i dvojezično ili na srpskom jeziku, u skladu sa posebnim zakonom. Zakonom o društvenoj brizi o deci utvrđeno je da se predškolsko vaspitanje i obrazovanje u našoj zemlji može ostvariti i na jezicima nacionalnih manjina, a da načine i uslove ostvarivanja osnova programa vaspitno-obrazovnog rada na jezicima manjina propisuje ministar prosvete. Kako bi se oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja usaglasila sa opštom zakonskom regulativom u obrazovnom sistemu i kako bi se na sistematičniji način definisala prava pojedinih grupa dece, doneće se Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, koji je u skupštinskoj proceduri. Zakonom o osnovnoj školi predviđeno je da se za pripadnike nacional-

nosti učenika i roditelja, omogućeno je izučavanje Maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture, pored navedenih jezika i bosanskog, romskog i ukrajinskog jezika i bunjevačkog govora. Poseban odnos država posvećuje obrazovanju romske nacionalne manjine, okarakterisane kao jednu od najranjivijih grupa u Republici Srbiji. Vlada Republike Srbije usvojila je Strategiju za unapređivanje položaja Roma i Akcioni plan za njeno sprovođenje koji sadrži, između ostalog, i mere i aktivnosti u oblasti obrazovanja. Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja sadrži nove principe i ciljeve obrazovanja, kao i čitav niz odredaba kojima se donosi odluka u obrazovanju obavezuju da će obezbediti uslove i sprovođenje aktivnosti kojima će se povećati obuhvat dece iz marginalizovanih grupa, kao i da će podsticati njihov razvoj i obrazovni napredak. Treba posebno istaći da su Zakonom predviđene konsekvence za nastavne škole sa diskriminativnim ponašanjem i

Štampanje ovog dodatka omogućila je Misija OEBS u Srbiji.

Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
Misija u Srbiji

ne manjine, ili u kojima se izučava govor, jezik ili kultura nacionalne manjine kao poseban nastavni predmet; nastavnim planovima i programima predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja i osnovama vaspitnog programa, za sadržaje koji izražavaju posebnost nacionalne manjine, a naročito iz oblasti istorije, muzičkog vaspitanja i likovne umetnosti, kao i program osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja za jezik nacionalne manjine i jezik, odnosno govor, nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture; udžbenicima i nastavnim sredstvima za korišćenje u obrazovno-vaspitnom radu na jeziku nacionalne manjine, i druge nadležnosti u oblasti obrazovanja.

Do sada su nacionalne savete izabrali pripadnici bošnjačke, bugarske, bunjevačke, vlaške, grčke, egipatske, mađarske, makedonske, nemačke, romske, rumunske, rusinske, slovačke, ukrajinske i hrvatske nacionalne manjine, a Savez jevrejskih opština Srbije dobio je isti status kao nacionalni saveti nacionalnih manjina.

Uloga nacionalnih
saveta nacionalnih manjina

U realizaciji obrazovanja na manjinskom jeziku veliku ulogu imaju nacionalni saveti nacionalnih manjina. Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina u unutrašnjem pravnom poretku predvideo je koncept kulturne autonomije čiji su nosioci nacionalni saveti nacionalnih manjina koji su savetodavna tela državnim organima i predstavljaju obrazovne manjine u oblasti kulture, obrazovanja, informisanja i službene upotrebe jezika i pisma. Donošenjem Ustava 2006. godine, nacionalni saveti nacionalnih manjina, kao nosioci kulturne autonomije nacionalnih manjina, od zakonske

Uspostavljen sistem obrazovanja
na manjinskim jezicima

U toku je upis u poseban birački spisak nacionalnih manjina, nakon čega će uslediti izbori nacionalnih saveta nacionalnih manjina za sve postojeće nacionalne savete, kao i za izbor četiri nova, albanske, aškalijске, slovenačke i češke nacionalne manjine koji su izrazili spremnost za formiranje svojih nacionalnih saveta. Kada budu izabrani novi nacionalni saveti nacionalnih manjina, imaće pun legitimitet da aktivno učestvuju i odlučuju i o pitanjima obrazovanja na svom jeziku.

Pozitivni pomaci u ostvarivanju i zaštiti prava nacionalnih manjina uočeni su i potvrđeni i od predstavnika međunarodne zajednice u mnogim dokumentima. Republika Srbija je prihvatila najviše međunarodne standarde u oblasti ljudskih i manjinskih prava i postala strana ugovornica skoro svih vodećih međunarodnih i regionalnih ugovora iz tih oblasti. Nadgledanje preuzetih obaveza i ocene monitoring tela o primeni tih ugovora su još jedan pokazatelj visokog nivoa ostvarivanja manjinskih prava u Republici Srbiji. To potvrđuje i ocena Komiteta eksperata, ugovornog tela za praćenje primene Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, u oblasti obrazovanja. U Rezimeu Izveštaja konstatovano je da „Srbija ima odavno uspostavljen sistem obrazovanja na regionalnim i manjinskim jezicima gde nastava ovih jezika ima istaknutu ulogu. Takvo obrazovanje se obezbeđuje kada ga traži najmanje 15 učenika ili njihovih roditelja. U praksi, međutim, organi nude takvo obrazovanje čak i za svega nekoliko učenika. Sem nastave na regionalnim ili manjinskim jezicima i dvojezičnog obrazovanja, Srbija je uvela model da se regionalni ili manjinski jezici sa elementima njihove nacionalne kulture uče kao izborni predmeti. Srpski sistem obrazovanja na regionalnim ili manjinskim jezicima ima veliki potencijal i treba ga aktivno promovisati i kod učenika i kod roditelja. Međutim, raspoloživost i kvalitet tog obrazovanja pogađa nedostatak nastavnika koji predaju na regionalnom ili manjinskom jeziku i nedostatak materijala za nastavu koji su specijalno izrađeni za obrazovanje na regionalnim ili manjinskim jezicima.“

UNIVERZITET SINGIDUNUM

INTERVJU SA PROF. DR MILOVANOM STANIŠIĆEM, REKTOROM UNIVERZITETA SINGIDUNUM

Kako biste nam sumirali razvojni put od samih početaka do Univerziteta sa 10.000 studenata?

Pre više od deset godina rešili smo da realizujemo ideju o univerzitetu koji bi iskoristio tradiciju i dobru praksu Beogradskog univerziteta i nadgradio ih iskustvima najpoznatijih svetskih akademskih institucija. Savremeno obrazovanje traži nove ideje, povezivanje teorije i prakse, prilagođavanje realnim potrebama poslodavaca, privrede, društva, a Univerzitet Singidunum je rezultat jedne takve vizije. Danas su u sastavu Univerziteta:

► INTEGRISANI UNIVERZITET SINGIDUNUM:

- Departman za poslovnu ekonomiju (DPE)
- Departman za turistički i hotelijerski menadžment (DTHM)
- Departman za informatiku i računarstvo (DIR)
- Departman za menadžment (DM)
- Departman za posleddiplomske studije i međunarodnu saradnju
- Departman za strane studije
- Institut za poslovna istraživanja
- Poslovni fakultet Valjevo (PFV)
- Fakultet za ekonomiju, finansije i administraciju (FEFA)
- Fakultet za medije i komunikacije (FMK)
- Fakultet za primenjenu ekologiju (FUTURA)
- Fakultet za evropske pravno-političke studije (FEPPS)

Kontinuirano radimo na unapređenju kvaliteta nastave, na primeni najsavremenijih nastavnih sredstava, dajemo prednost radu u manjim grupama i po principu mentorskog sistema, ostvarujemo stalni kontakt sa privredom kako bismo studentima preneli veštine i znanja koja mogu praktično koristiti. Svi naši studenti u toku treće i četvrte godine studija obavljaju praksu u renomiranim preduzećima i institucijama, poseduju odlično znanje engleskog i još jednog stranog jezika, kao i odgovarajuća informatička znanja. Naši diplomci, obrazovani na takav način, i njihovi zadovoljni poslodavci, su naša najbolja preporuka.

Univerzitet Singidunum je akreditovan za 28 studijskih programa po novom Zakonu o visokom obrazovanju, koliko je teško bilo ovo ostvariti?

Naš Univerzitet je drugi univerzitet u Srbiji koji je dobio akreditaciju. Kriterijumi određeni od strane Komisije za akreditaciju su prilagođeni kriterijumima koje primenjuju ostale zemlje potpisnice Bolonjske deklaracije, a odnose se na fond časova, kompetencije nastavnika, školskog prostora, nastavnih planova. Prošli smo taj težak i složen proces i danas je Univerzitet akreditovan za osnovne, master i doktorske studije u tri polja: društveno-humanističkih nauka, tehničkih nauka i prirodno matematičkih nauka. Najteže je bilo dobiti akreditaciju za doktorske studije za koju postoje dodatni kriterijumi. Kako je doktorat naučni stepen, prvo smo morali biti akreditovani od strane Ministarstva za nauku i tehnološki razvoj.

Šta budući studenti mogu da očekuju na Vašem Univerzitetu?

Oduvek sam smatrao da je naša misija, pre svega, da kod mladih ljudi razvijamo svest o tome da treba da budu odgovorni u svom životu i za svoj život, da uvek treba da teže boljem, ka ličnom usavršavanju. Imamo mnogo kvalitetnih mladih ljudi i na Univerzitetu pružamo im priliku da se razvijaju, da steknu znanja, sposobnosti i veštine koje će moći na najbolji način da iskoriste u tržišnoj utakmici koja ih očekuje. Nama su zahtevi i potrebe naših studenata prioritet. Bitno nam je da čujemo šta oni misle, šta bi menjali, kakve ideje oni imaju za unapređenje Univerziteta. Studenti su aktivno uključeni u rad Univerziteta preko Studentskog parlamenta i studenta prorektora. Takođe, svi studenti mogu da, u okviru procesa samovrednovanja Univerzite-

ta, ocene rad nastavnog kadra i studentskih službi kroz anketu i daju svoje primedbe i predloge koje uvažavamo i primenjujemo. U okviru Univerziteta postoji i Centar za razvoj karijere koji pomaže studentima pri razvijanju veština za efikasno i efektivno nalaženje posla kroz posebne individualne i grupne savetodavne programe.

OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE ŠKOLSKA 2010/2011. GODINA

Univerzitet
Singidunum

DEPARTMAN ZA POSLOVNU EKONOMIJU

- Finansije i bankarstvo
- Računovodstvo i revizija
- Osiguranje
- Marketing menadžment i trgovina
- Poslovna informatika

DEPARTMAN ZA INFOMATIKU I RAČUNARSTVO

- Informatika i računarstvo

DEPARTMAN ZA MENADŽMENT

- Inženjerski menadžment

DEPARTMAN ZA TURISTIČKI I HOTELIJERSKI MENADŽMENT

- Turizam
- Hotelijerstvo
- Gastronomija

Univerzitet Singidunum & Univerzitet Linkoln
Američke studije u Srbiji

Zajedničke osnovne BBA studije
na engleskom jeziku

- Menadžment

PRETPRIJAVE ZA UPIS SU U TOKU!

Univerzitet ima odličnu saradnju sa mnogim značajnim svetskim institucijama, dobitnik je značajnih priznanja u zemlji i inostranstvu, da li biste neke od njih izdvojili?

Imamo aktivne sporazume o saradnji sa dvadesetdva univerziteta iz Evrope, SAD-a i Australije. Već dugi niz godina imamo posebno uspešnu saradnju sa Linkoln univerzitetom iz SAD-a. Trenutno realizujemo drugu generaciju osnovnih akademskih BBA studija i petu generaciju MBA studija, koje su izuzetno interesantne jer se studira u Srbiji, školarina je prilagođena našem standardu, nastava se u potpunosti izvodi na engleskom jeziku, profesori su američki i naši, a po završetku se dobija diploma ovog prestižnog američkog univerziteta. Izuzetnim uspehom smatram to što je Univerzitet Singidunum pridružen član Svetske turističke organizacije (UNWTO). U okviru Univerziteta je osnovan Institut za poslovna istraživanja koji pored pružanja intelektualnih i organizacionih usluga kroz rad za domaće i strane naručiocce, učestvuje i u programima Evropske unije kao što su Tempus IV, IPA, itd. Takođe smo u prilici da, kao rezultat saradnje sa brojnim renomiranim institucijama, našim studentima omogućimo sticanje priznatih sertifikata, navešću samo neke od njih: ECDL, Oracle, Microsoft, IBM, PLIDA, DELE, Galileo, Amadeus. Kao uspeh na ličnom planu bih izdvojio Zlatnu Pupinovu medalju za životno delo u razvoju nauke i privrede koja mi je dodeljena prošle godine, jer je potvrda da sam svih ovih godina u svom radu, i u radu na razvoju Univerziteta, sledio pravi put.